

Role řemesel a možnosti jejich veřejné podpory pro rozvoj cestovního ruchu na Slovácku

Bc. Lucie Bartošíková

Diplomová práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	Bc. Lucie Bartošiková
Osobní číslo:	M14684
Studijní program:	N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor:	Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia:	kombinovaná
Téma práce:	Role řemesel a možnosti jejich veřejné podpory pro rozvoj cestovního ruchu na Slovácku

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte problematiku kulturně-poznávacího cestovního ruchu ve vazbě na regionální rozvoj.
- Představte systémy veřejné podpory cestovního ruchu a řemesel ve vybraných zemích EU a ČR.

II. Praktická část

- Proveďte mapování řemesel a zhodnoťte jejich roli v rámci kulturně-poznávacího cestovního ruchu na Slovácku.
- Podejte analýzu současného stavu veřejné podpory řemesel z pohledu kulturně-poznávacího cestovního ruchu na Slovácku.
- Navrhněte projekt pro rozvoj kulturně-poznávacího cestovního ruchu za využití řemesel na Slovácku a podrobte jej časové, nákladové a rizikové analýze.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- CAVE, Jenny, Lee JOLLIFFE and Tom BAUM. *Tourism and Souvenirs: Glocal Perspectives from the Margins*. 1st ed. Tonawanda, NY: Channel View Publications, 2013, 205 s. ISBN 978-1-84541-405-4.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva: udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- LUCKMAN, Susan. *Craft and the Creative Economy*. 1st ed. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, 187 s. ISBN 978-1-137-39964-9.
- PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 251 s. ISBN 978-80-247-4862-7.
- TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 18. dubna 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA ~~BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE~~

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příručce knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípuštění tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

13.4.2017

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je zhodnotit současný stav řemesel na Slovácku a následně navrhnout projekt na jejich podporu. Práce je rozdělena na dvě části: teoretickou část a praktickou část.

V teoretické části je zpracována rešerše dostupné literatury, tak aby utvářela co nejkompaktnější obraz o problematice cestovního ruchu, řemesel a veřejné podpory.

Praktická část představuje region Slovácko. Dále pak tato část obsahuje příležitosti pro cestovní ruch. Další část je věnována tradičním řemeslům na Slovácku. V neposlední řadě práce obsahuje projektovou část na podporu řemesel, konkrétně na podporu vinařství. Zde je navrhnout konkrétní projekt na propagaci vinařství, které vyrábí víno tradiční metodou.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, řemesla, veřejná podpora, region Slovácko, vinařství

ABSTRACT

The aim of this thesis is to evaluate the current status of crafts in Moravian Slovakia and subsequently design their support. The work is divided into two parts: theoretical and practical.

The theoretical part deals with the research of available literature in order to shape the most comprehensive picture about issues of tourism, crafts and public support.

The practical part presents Moravian Slovak region. In addition, this section includes opportunities for tourism. Another section is devoted to traditional crafts in Moravian Slovakia. Finally, the work includes a project part to support crafts, particularly wine-making. Here is a specific project designed to promote wine-making which produces wines using the traditional method.

Keywords:

Tourism, crafts, public support, Moravian Slovakia region, wine-making.

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Pavlu Bednáři za jeho čas, ochotu, odborné vedení a cenné rady, které mi poskytl během zpracování.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za podporu, a to nejen při psaní této práce, ale po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 KULTURNĚ POZNÁVACÍ CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	12
1.1 CESTOVNÍ RUCH	12
1.2 ČINITELE ROZVOJE A ROZMÍSTĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.2.1 Lokalizační faktory	12
1.2.2 Realizační faktory	13
1.2.3 Selektivní faktory	14
1.3 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	14
1.3.1 Druhy cestovního ruchu	15
1.3.2 Formy cestovního ruchu.....	15
1.4 KULTURNĚ-POZNÁVACÍ CESTOVNÍ RUCH.....	17
1.4.1 Kultura a kulturní produkt.....	17
1.4.2 Kulturní destinace a kulturní infrastruktura	18
1.4.3 Účastníci kulturního cestovního ruchu a jejich motivace	19
1.4.4 Cena kulturních produktů.....	20
1.5 VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH.....	21
1.5.1 Význam venkovského cestovního ruchu.....	23
2 ŘEMESLA	25
2.1 ROZDĚLENÍ ŘEMESEL	25
2.2 NOSITEL TRADICE LIDOVÉHO ŘEMESLA.....	26
2.3 MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY	27
3 VEŘEJNÁ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ŘEMESEL	29
3.1 VEŘEJNÁ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ŘEMESEL V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
3.1.1 Operační programy pro programové období 2014 - 2020	30
3.1.2 Národní program podpory cestovního ruchu	33
3.1.3 Instituce v oblasti podpory cestovního ruchu.....	34
3.1.4 CzechTourism	35
3.1.5 Podpora řemesel	36
3.2 VEŘEJNÁ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ŘEMESEL NA SLOVENSKU	37
3.2.1 Operační programy pro programové období 2014 – 2020.....	37
3.2.2 Slovenská agentura pro cestovní ruch.....	40
3.2.3 Podpora řemesel	41
3.3 VEŘEJNÁ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ŘEMESEL VE VELKÉ BRITÁNII	41
3.3.1 Podpora kultury z evropských fondů	42
3.3.2 Podpora kultury z národních zdrojů	43
3.3.3 Podpora řemesel	44
II PRAKTICKÁ ČÁST	46
4 ETNOGRAFICKÝ REGION SLOVÁCKO	47

4.1	NÁRODOPISNÁ OBLAST DOLŇÁCKO	48
4.2	NÁRODOPISNÁ OBLAST HANÁCKÉ SLOVÁCKO	49
4.3	NÁRODOPISNÁ OBLAST HORŇÁCKO	49
4.4	NÁRODOPISNÁ OBLAST LUHAČOVICKÉ ZÁLESÍ	50
4.5	NÁRODOPISNÁ OBLAST MORAVSKÉ KOPANICE	50
4.6	NÁRODOPISNÁ OBLAST PODLUŽÍ	51
5	PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU NA SLOVÁCKU	52
5.1	KULTURNÍ INFRASTRUKTURA SLOVÁCKA	52
5.1.1	Paměťové instituce	52
5.1.2	Nehmotné kulturní dědictví Slovácka	53
5.2	HISTORICKÉ PAMÁTKY NA SLOVÁCKU	54
5.3	PŘÍRODNÍ PAMÁTKY NA SLOVÁCKU	57
5.4	VÍNO A VINAŘSTVÍ	58
6	ŘEMESLA NA SLOVÁCKU	60
6.1	VEŘEJNÁ PODPORA ŘEMESEL	61
6.1.1	Národní úroveň	61
6.1.2	Regionální úroveň	61
6.1.3	Lokální úroveň	62
7	PROJET NA PROPAGACI VINAŘSTVÍ JURA	63
7.1	PROJEKT PROPAGACE AKCE „ŠLAPÁNÍ HROZNŮ BOSOU NOHOU“	71
	ZÁVĚR	78
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	80
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	90
	SEZNAM OBRÁZKŮ	91
	SEZNAM TABULEK	92
	SEZNAM PŘÍLOH	93

ÚVOD

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila téma „Role řemesel a možnosti jejich veřejné podpory pro rozvoj cestovního ruchu na Slovácku“. Toto téma jsem si zvolila, protože pocházím z Uherského Hradiště, které je součástí regionu Slovácko. K tomuto regionu mám velmi sugestivní vztah a záleží mi na jeho rozvoji a rozkvětu. Dále mi není lhostejná problematika řemesel. Slovácko a řemesla jsou neodmyslitelně spjata. Stejně tak ke Slovácku patří cestovní ruch. Na Slovácku se snoubí historie, památky a kulturní tradice s atraktivními turistickými místy a nerušenou přírodou.

K řemeslům, a zejména těm tradičním, mám velmi kladný vztah. V mém okolí se nachází celá řada řemeslníků. Jedná se o vinaře, kováře, výrobkyně kraslic nebo tvůrce tradičních lidových krojů. Řemeslo je jistý druh manuálního umu, prováděné za účelem obživy a tvorby zisku. Pro řemesla je typický vysoký podíl manuální práce spojený s užíváním speciálních pomůcek a nástrojů. Řemesla se následně stala základním kamenem pro průmyslovou výrobu. Řemesla se dělí do různých kategorií od kovů a kovové výroby, přes potravinářskou výrobu až po stavebnictví. Na podporu řemesel existuje celá řada možností. UNESCO podporuje řemesla v rámci projektu „Žijící lidské drahokamy“, Ministerstvo kultury České republiky uděluje titul Nositel tradice lidového řemesla. V rámci krajů jsou udělovány tituly Mistr tradiční rukodělné výroby. V neposlední řadě město Uherské Hradiště každoročně uděluje Cenu Vladimíra Boučka.

Veřejná podpora nejen cestovního ruchu, ale i řemesel je velmi důležitá. V České republice existuje celá řada možností na veřejnou podporu. V první řadě se jedná o podporu, kterou poskytuje Evropská unie v rámci operačních programů. Dále pak existuje podpora na národní úrovni. Sem patří Národní program na podporu cestovního ruchu. V neposlední řadě v České republice funguje agentura cestovního ruchu CzechTourism, která je spravována Ministerstvem pro místní rozvoj. Způsoby podpory se však v zemích Evropské unie liší. Pro tuto práci byla zvolena komparace tří zemí – České republiky, Slovenské republiky a Velké Británie.

CÍLE A METODY PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnotit současný stav řemesel na Slovácku a následně navrhnout projekt na jejich podporu. Návrh projektu je zaměřen na podporu vinařství, které vyrábí víno tradiční metodou. Projekt je analyzován v rámci několika projektově orientovaných ukazatelů – času, financí a rizik. Práce je rozdělena na dvě části: teoretickou část a praktickou část.

V teoretické části je zpracována rešerše dostupné literatury, tak aby utvářela co nejkompaktnější obraz o problematice cestovního ruchu, řemesel a veřejné podpory. Tyto poznatky jsou pak dále využity v praktické části.

Praktická část představuje region Slovácko. Dále pak tato část obsahuje příležitosti pro cestovní ruch. Další část je věnována tradičním řemeslům na Slovácku. V neposlední řadě práce obsahuje projektovou část na podporu řemesel, konkrétně na podporu vinařství. Zde je navrhnout konkrétní projekt na propagaci vinařství, které vyrábí víno tradiční metodou.

Těchto cílů je dosaženo použitím několika druhů metod, které se vzájemně doplňují, aby byl problém co nejvíce analyzován a zpracován. Zvolené metody byly následující:

- Studium a kritická rešerše odborné literatury, odborných studií a zákonných dokumentů;
- Analýza nákladů a přínosů;
- Riziková analýza projektu;
- Rozhovory s odborníky ve svém oboru

Rešerše odborné literatury byla provedena především v teoretické části práce. V praktické části byla provedena analýza současného stavu řemesel a příležitostí pro cestovní ruch. Analýza nákladů, přínosů a rizik byla provedena v rámci návrhu projektu na podporu vinařství. Rozhovory s odborníky se rozumí konzultace návrhů s vinařem, který poskytl rady a informace ohledně chodu, správy a příjmů vinařství. S grafiky byly konzultovány propagační materiály týkající se projektu. Samotný projekt byl konzultován s projektovým manažerem s dlouholetou praxí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KULTURNĚ POZNÁVACÍ CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

V následující kapitole budou shrnuty teoretické poznatky z oblasti cestovního ruchu a jeho rozdělení. Poté bude blíže popsán kulturně – poznávací cestovní ruch a venkovský cestovní ruch.

1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významným společensko-ekonomický fenomén, jak pro jednotlivce, tak i pro celou společnost. Představuje jeden z nejvýznamnějších segmentů ekonomiky u nás, ale i ve světě. Moderní cestovní ruch se začal vyvíjet na přelomu 19. a 20. století. (Hesková, 9, 2006)

Cestovní ruch se ukazuje jako mnohostranný společensko-ekonomický jev, kde na jedné straně slouží jako příležitost pro podnikající sféru a na straně druhé slouží jako prostředek k uspokojování potřeb všech účastníků cestovního ruchu. K definování cestovního ruchu existuje velké množství všemožných definic. Ale dle všech těchto definic by měl být cestovní ruch chápán jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou. (Ryglová, 2009, s. 10)

1.2 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

Rozvoj a rozmístění cestovního ruchu ovlivňují především následující tři základní skupiny faktorů.

1.2.1 Lokalizační faktory

Činitelé, kteří vytvářejí možnosti pro lokalizaci cestovního ruchu ve vztahu nabídky teritoria, se klasifikují jako lokalizační podmínky. Tyto podmínky mají rozhodující postavení při konkrétní lokalizaci realizace cestovního ruchu, bez ohledu na to zda jsou charakteru přírodního nebo společenského.

Podmínky rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností a z hlediska charakteru a kvality společenských a kulturně-historických podmínek a aktivit. Jsou limitujícím faktorem rozvoje cestovního ruchu na daném místě. Mají kladný nebo záporný vliv na jeho další rozvoj.

Přírodní činitelé mají relativně neměnný charakter. Nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu vznikly v místech, kde se současně vyskytují příznivé hodnoty více než jednoho

z přírodních činitelů ve spojení se selektivními i realizačními faktory rozvoje cestovního ruchu. Přírodní podmínky tvoří klimatické poměry, vodstvo, reliéf a morfologické poměry, rostlinstvo a živočišstvo.

Co se týká společenských či kulturně-historických podmínek a aktivit, tak tyto uspokojují hlavně poptávku po poučení, vzdělání a zábavě. Ve srovnání s přírodními podmínkami jsou svým vznikem druhotné, vyplývají výsledků tvořivé činnosti člověka, ale tuto úlohu ve vztahu k cestovnímu ruchu rozhodně nemají. Společenské a kulturně-historické podmínky a aktivity se dělí na kulturně-historické památky, kulturní zařízení a kulturní, sportovní či zábavné akce. Kulturně-historické památky mají v komplexu lokalizačních společenských či kulturně-historických předpokladů největší význam a zaujímají v motivaci cestovního ruchu specifické místo. (Hamarnehová, 2008, s. 22-34)

1.2.2 Realizační faktory

Činitelé, kteří umožňují faktickou realizaci cestovního ruchu, se klasifikují jako realizační podmínky.

Tyto podmínky mají dominantní postavení pro konečnou fázi uskutečňování různých forem a druhů cestovního ruchu. Mezi takové činitele patří komunikační zařízení a materiálně-technická základna.

Pod pojmem komunikační zařízení se rozumí zejména doprava. Nedílnou součástí jsou však i telekomunikační technologie. Dopravu je nutno chápat jako komplexní provázaný dopravní systém jednotlivých složek, které se v každém typu území nebo oblasti projevují jinou mírou důležitosti a priority.

Z pohledu občanské vybavenosti se materiálně-technická základna dělí na dvě skupiny – využívanou a vlastní. Využívaná je tvořena zařízeními sloužícími místnímu obyvatelstvu i účastníkům cestovního ruchu. Vlastní tvoří zařízení převážně nebo výlučně sloužící účastníkům cestovního ruchu. Z hlediska účelu, kterému slouží, se může materiálně-technická rozdělit na základní a doplňková zařízení. Mezi základní zařízení patří ta, která poskytují základní služby pro účastníky cestovního ruchu. Zahrnují tedy dopravní zařízení, ubytovací zařízení a stravovací zařízení. Doplňková zařízení mají za úkol doplňovat základní služby a spolu s nimi vytvářet komplex služeb, který odpovídá poptávce. Mezi taková zařízení patří kulturní zařízení, obchodní sítě, speciální zařízení komunálních služeb a zařízení finančních služeb. (Hamarnehová, 2008, s. 34-37)

1.2.3 Selektivní faktory

K selektivním (stimulačním) faktorům patří činitelé, kteří stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky. Tyto faktory vyjadřují způsobilost společnosti dané oblasti nebo země podílet se na cestovním ruchu aktivně i pasivně. Umožňují vybrat ty obyvatele nebo ty oblasti, které mají nejlepší předpoklady pro účast na cestovním ruchu.

Selektivní faktory cestovního ruchu se dělí na objektivní a subjektivní.

Objektivní faktory se dále rozdělují na faktory politické, ekonomické, demografické, urbanizační a ekologické. Mezi základní politické faktory stimulující rozvoj cestovního ruchu patří obecně mírové uspořádání světa bez válečných konfliktů jakéhokoliv rozměru, ve vztahu k jednotlivým zemím pak jejich vnitropolitická situace a charakter politického systému. Mezi klíčové reality stimulující rozvoj cestovního ruchu ekonomického charakteru patří dosažená životní úroveň obyvatelstva, a s ní související fond volného času. Platí zde vzájemný vztah, kdy se stupněm růstu ekonomické aktivity státu roste i stupeň aktivity obyvatelstva v cestovním ruchu. Demografická struktura současného světa a tendence vývoje v jednotlivých makroregionech ovlivňují charakter a směry rozvoje cestovního ruchu a tím i jeho intenzitu. Také je potřeba rozlišit jednotlivé demografické charakteristiky jako jsou zaměstnání obyvatelstva, vzdělání, věková struktura, podíl městského obyvatelstva a stupeň jeho koncentrace.

Subjektivní faktory jsou tvořeny řadou psychologických a dalších pohnutek, jako jsou příslušnost k sociální a profesní skupině, rodinné poměry, znalost jazyků nebo kulturní úroveň obyvatel. Významnou roli v rámci subjektivních faktorů rozvoje cestovního ruchu hrají zkušenosti s cestováním. Mezi subjektivní faktory rozvoje cestovního ruchu dále patří konkrétní charakterové vlastnosti daného národa, které mohou samy o sobě být tím motivem, proč danou zemi navštívit. (Hamarnehová, 2008, s. 15-22)

1.3 Typologie cestovního ruchu

Specifikovat cestovní ruch pouze ve všeobecné rovině by bylo nedostačující. A to z důvodu, že v každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují.

1.3.1 Druhy cestovního ruchu

O druhy cestovního ruchu se jedná tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají na cizím místě. Mezi základní druhy cestovního ruchu patří: (Hesková, 2006, s. 12)

- **Rekreační cestovní ruch** – Je prováděn ve vhodném přírodním prostředí s cílem zlepšení fyzické a psychické kondice. Zahrnuje také příměstskou, nejčastěji krátkodobou rekreaci na chatách, chalupách a zahrádkách.
- **Kulturně – poznávací cestovní ruch** – Je zaměřený na poznávání historie, tradic, zvyků a kultury. Základem jsou světské a církevní památky, přírodní zajímavosti a umělecká díla.
- **Náboženský cestovní ruch** – Je součástí kulturního cestovního ruchu. Je spojený s tradicemi světových náboženství. Jeho nejčastějším projevem jsou poutě na poutní místa.
- **Vzdělávací cestovní ruch** – Cílem tohoto druhu cestování je naučit se něco nového, např. sport nebo jazyk.
- **Společenský cestovní ruch** – Jedná se o setkávání příbuzných a vytváření přátelských vztahů a lidí se stejnými nebo podobnými zájmy. Patří sem například různé vzpomínkové akce či setkání příznivců významných historických událostí.
- **Lázeňsko-léčebný cestovní ruch** – Představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. Zahrnuje zdravotní prevenci, rehabilitaci a rekonvalescenci v lázních a podobných zdravotně příznivých prostředích.
- **Kongresový a obchodní cestovní ruch** - Předmětem tohoto typu cestovního ruchu je většinou organizování kongresů, konferencí, symposií, veletrhů a výstav. Zahrnuje soubor činností zaměřených na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností.
- **Dobrodružný cestovní ruch** – Je spojený s testováním fyzických a psychických vlastností jednotlivých účastníků. Často také bývá spojen s nebezpečím. (Foret, a Foretová, 2001, s. 34)

1.3.2 Formy cestovního ruchu

O formách cestovního ruchu hovoříme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují, a důsledky, které přináší. Formy cestovního

ruchu pomáhají blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Cestovní ruch dle formy můžeme rozdělit dle následujících 10 kategorií: (Hesková, 2006, s. 21)

- **Z geografického hlediska** - Dle tohoto hlediska se jedná o domácí, zahraniční a mezinárodní cestovní ruch. Odvozenými formami jsou vnitřní, národní a regionální cestovní ruch.
- **Podle počtu účastníků** – Tímto kritériem se cestovní ruch dělí na individuální, skupinový, masový a ekologický.
- **Podle způsobu organizování** – Tato kategorie je jednou z nejdůležitějších a dělí se na individuální a organizované cestování. Součástí organizovaného cestování je klubový cestovní ruch, kde účastníci pobývají v klubových zařízeních – v klubu atraktivních až exkluzivních středisek cestovního ruchu u moře nebo na horách.
- **Podle věku účastníků** – Zde se hovoří o cestovním ruchu dětí, mládežnickém, rodinném a seniorském.
- **Z hlediska délky účasti** – Jde o cestovní ruch výletní, kdy se jedná o dobu kratší než jeden den a bez přenocování. Dále pak o krátkodobý cestovní ruch, kde účastník nepřesáhne dvě až tři přenocování. Tento typ lze také označit jako víkendový. V neposlední řadě pak dlouhodobý cestovní ruch. Zde délka pobytu přesahuje až čtyři přenocování.
- **Podle převažujícího místa pobytu** – V rámci tohoto hlediska se může cestovní ruch rozdělit na městský, jehož hlavním cílem je zážitek z návštěvy města. Dále pak příměstský cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, který zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem lidí ve venkovském prostředí. Dalšími složkami jsou ekoagroturistika, horský a velehorský cestovní ruch a v neposlední řadě přímořský cestovní ruch.
- **Podle ročního období** – Zde je možné hovořit o sezonním, mimo sezonním a celoročním cestovním ruchu. Sezonností se rozumí nepravidelnost a nerovnoměrnost vývoje sociálněekonomických jevů vlivem vnějších příčin v průběhu roku.
- **Podle použitého dopravního prostředku** – Toto kritérium rozděluje cestovní ruch na motorizovaný, železniční, lodní a letecký.
- **Z hlediska dynamiky** – Zde se rozlišuje pobytový (statický) a putovní (dynamic-
ký) cestovní ruch.

- **Ze sociologického hlediska** – V rámci tohoto hlediska se hovoří o návštěvách příbuzných a známých. Dále pak sociálním cestovním ruchem, kde část nákladů cestovního ruchu hradí stát, zaměstnavatel nebo nadace. Jde o cestovní ruch účastníků ze sociální skupiny nebo hendikepovaných osob. Poslední součástí sociologického cestovního ruchu je etnický cestovní ruch, kde cestování zahrnuje motiv návštěvy původní vlasti návštěvníků. (Hesková, 2006, s. 21-24)

1.4 Kulturně-poznávací cestovní ruch

Kulturně-poznávací cestovní ruch je jednou z forem cestovního ruchu. Plní významnou společenskou funkci jako prostředek zvyšování úrovně kulturní, společenské, odborné a vzdělanosti nejen subjektu, ale celého národa. (Němčanský, 1999, s. 54)

Kulturní cestovní ruch je jednou z nejrychleji se rozvíjejících oblastí cestovního ruchu. Lidé mají potřebu dívat se na krásné věci, mezi něž patří výtvarné umění, které se vyskytuje v několika formách: obrazy, sochy, dekorativní umění a architektura. Dále chtějí poslouchat krásnou hudbu, ať už v klasické či jiné podobě. Toto všechno patří do takzvané vysoké kultury. Vysoké umění je porovnáváno s nízkou neboli populární kulturou. Mezi nízké umění se řadí atrakce, sport, populární hudba, lidové tance, řemesla a gastronomie. Účast na všech těchto formách kultury je zařazena do kulturního cestovního ruchu. V dnešní době existují uměle vytvořené rozdíly mezi již zmiňovanou vysokou a nízkou kulturou, které mají vliv nejen na návštěvnost, ale také na cenu kulturního produktu a společenský status spotřebitele. (Goeldner a Ritchie, 2005, s. 259)

1.4.1 Kultura a kulturní produkt

Slovo kultura pochází z latinského colere „co je třeba pěstovat“. Kulturu lze v širším slova smyslu chápat jako výsledek lidské civilizace. Patří sem tedy materiální produkty i duchovní díla. V užším pojetí se jedná o souhrn lidských činností a lidského chování. Kultura pomáhá formulovat národní identitu, přispívá ke kvalitě života a ekonomické prosperitě, napomáhá budovat vzdělaného a uvědomělého občana a zvyšovat kvalitu individuálního života. Kultura je také vnímána v souvislosti s kulturními a duchovními aktivitami a myšlenkovými kulturními útvary jako je etika, politika či náboženství.

Definují se čtyři hlavní funkce kultury:

- společensko-integrační
- výchovně-vzdělávací

- reprezentační
- hospodářská (Patočková, 2012, s. 63 – 74)

Pod pojmem kultura si lze představit takřka cokoliv, co má něco společného s lidskou tvorbou. Stejně jako pro pojem kultura, přesná definice neexistuje ani pro pojem kulturní produkt. Produkt jako takový lze chápat jako statek, který je nabízen na trhu a slouží k uspokojení potřeby. Kulturní produkt je tedy statek, který je nabízen, ať už za úplatu nebo zdarma, na trhu a slouží k uspokojování kulturních potřeb. Stejně jako ostatní produkty cestovního ruchu jsou kulturní statky zbytnými statky. Znamená to, že člověk nejprve uspokojuje potřeby fyziologické, poté existenční a teprve pokud mu zbyde čas a peníze, uspokojuje další potřeby. (Heřmanová a Chromý, 2009, s. 30)

Kulturní produkt je vnímán jako celek spolu s dalšími faktory, které ovlivňují kulturní zážitek. V oblasti kultury panuje velká míra subjektivity při pohledu na jednotlivé objekty a produkty. (Heřmanová a Chromý, 2009, s. 32)

1.4.2 Kulturní destinace a kulturní infrastruktura

Destinace bývá obvykle definována jako geografický prostor či cílová oblast – stát, region, město či obec. V současné teorii volného času a cestovního ruchu je však tento pojem vztahován především k náplni cesty – destinací se rozumí místo prožitku návštěvníka, soubor atraktivit, a na ně navazujících produktů a služeb, které jsou návštěvníky využívány pod integrujícím jménem či značkou dané destinace. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008)

Termínem kulturní destinace se pak označuje taková destinace, v jejíž nabídce se výrazně uplatňuje kultura, která je cílem kulturní turistiky a která má potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Mezi takové destinace patří:

- **Krajina** – Krajina je sama o sobě součástí jakéhokoliv kulturního produktu. Spojení přírody a lidské činnosti je ve své podstatě také kulturním projevem.
- **Města a sídla** – Jsou označovány za primární kulturní destinace. V České republice se nachází 40 městských rezervací, 253 městských památkových zón, 61 vesnických památkových rezervací a 8 archeologických památkových rezervací.
- **Nemovitě památky** – Jsou nejvýznamnějším typem kulturní aktivity v České republice. Kromě tradičních typů nemovitých památek jako jsou hrady, zámky, zříceniny, kláštery, kostely, paláce, obytné domy, historické zahrady a parky, opevně-

ní patří do této oblasti také moderní technické památky, jako jsou továrny a průmyslové parky.

- **Muzea, galerie a sbírky** – Mohou mít nejrůznější charakter. Jedná se o organizace založené na prezentaci a výstavní činnosti. V České republice je celkem hustá síť muzeí a galerií. Nachází se zde pře 820 muzeí, galerií a jejich poboček, které v roce 2015 navštívilo více než 11,5 milionu návštěvníků.
- **Programově zaměřená centra** – Tyto instituce zpravidla nemají vlastní sbírky ani lidové nebo historické památky. Jejich hlavní nabídkou je prezentace proměnných programů. Patří sem například planetária a hvězdárny nebo westernová městečka. Většina těchto destinací uměle vytváří novou destinaci, kde poskytuje hodnotný kulturní a edukační produkt. Také tím významně rozšiřuje kulturní nabídku obce, města nebo regionu.
- **Kulturní akce** – Ve světovém měřítku se stávají čím dál významnější kulturní aktivitou. Jedná se o výstavy, festivaly, koncerty či představení během časově limitovaného pobytu. Kulturní akce a události mohou být stejně jako programově zaměřená centra náhradou za nedostatečné množství významných lokalizačních faktorů. (Kesner, 2005, s. 18-30)

Podle knihy „Lokální a regionální kultura v České republice“ se pojmem kulturní infrastruktura rozumí „hmotná zařízení či nemovité objekty, které slouží ke zprostředkování, zpřístupnění či poskytování kulturních statků, kulturních aktivit a služeb obyvatelům.“ Nejčastěji se jedná o knihovny, kulturní domy, muzea, galerie, divadla, kina, ale i archivy, nebo různé umělecké školy.

Infrastrukturou se rozumí nemovitosti a technické vybavení sloužící kultuře. Tyto nemovitosti jsou z velké části financovány z veřejných rozpočtů a bývají nejčastěji majetkem územních samosprávných celků nebo majetkem státu.

Technické vybavení patřící do kulturní infrastruktury je pak zpravidla majetkem jednotlivých organizací v kultuře. Jedná se především o informační a digitalizační technologie. (Regis, 2007)

1.4.3 Účastníci kulturního cestovního ruchu a jejich motivace

Kulturní akce a kulturní památky navštěvuje celá řada návštěvníků s nejrůznějšími zájmy. Návštěvníci se mohou lišit v široké škále aspektů, jako jsou: pohlaví, stáří, dosažené vzdě-

lání či motivace. Návštěvníci mohou být rozděleni do 4 skupin: občasní návštěvníci, pravidelní návštěvníci, turisté a místní návštěvníci.

- **Občasní návštěvníci** – K těmto návštěvníkům patří takoví lidé, kteří navštíví muzeum, kulturní akci nebo památku 1x ročně. Tito lidé o organizaci vědí, ale ve svém volném čase dávají přednost jiným antikvitám nebo akcím.
- **Pravidelní návštěvníci** – Jsou to takoví lidé, kteří přicházejí opakovaně. Pokud, ale návštěvník vidí stejné místo nebo akci, chce k tomu příště něco navíc. Proto musí kulturní zařízení pořádat různé doprovodné programy, přednášky, festivaly, výstavy a akce, aby návštěvník pokaždé viděl něco nového.
- **Turisté** – Jsou návštěvníci, kteří přijeli z dálky nebo ze zahraničí. Památku muzeum nebo akci navštíví proto, že v blízkosti tráví dovolenou nebo absolvují cestu právě kvůli určitému kulturnímu produktu. Turisté tvoří podstatnou část návštěvníků.
- **Místní návštěvníci** – Jsou podobně nároční jako pravidelní návštěvníci a navíc bydlí v blízkosti kulturní instituce nebo místa, kde se pořádá určitá kulturní akce. Pokud pořadatelé chtějí, aby místní návštěvníci využili jejich nabídky, musí ji neustále zpěstřovat a obměňovat. (Johnová, 2008, s. 58-60)

Důvody, proč se lidé účastní kulturních akcí nebo navštěvují památky a stávají se tak účastníky kulturně-poznávacího cestovního ruchu, jsou různé. Motivace k účasti na kulturním cestovním ruchu, a tím i na kulturních produktech, souvisí s lidskými potřebami. Tyto potřeby souvisejí s jejich zájmy a sociálními hodnotami. Každý návštěvník má jiné potřeby. Mezi základní patří následující:

- Potřeba estetického prožitku
- Potřeba sounáležitosti s minulostí a kontinuity
- Potřeba poznání
- Potřeba úcty a obdivu
- Potřeba odpočinku (Johnová, 2008, s 80-85)

1.4.4 Cena kulturních produktů

Problematika tvorby cen je spíše otázkou marketingu. Kultura je však velmi specifické odvětví, zejména proto, že část kulturní produkce bývá dotována z veřejných rozpočtů ne-

bo soukromých zdrojů. Kulturní produkty mohou mít také charakter veřejných statků a jejich financování z veřejných zdrojů je opodstatněné veřejným zájmem.

Cena produktu nejčastěji představuje hodnotu vstupenky či předplatného. Návštěvník ale často vynaloží daleko více finančních prostředků například na dopravu, stravu, ubytování nebo nákup suvenýrů.

Cena má dvě funkce, a to marketingovou a ekonomickou. Marketingová funkce znamená, že cena je nástrojem, s jehož pomocí je možné přimět, ale také odradit část publika k návštěvě kulturní akce nebo instituce, a tím také ovlivňovat celkovou návštěvnost. Ekonomická funkce znamená, že cenová politika ovlivňuje výši příjmů organizace a slouží výhradně k úhradě nákladů. Cenová strategie kulturních akcí je zaměřena buď na maximalizaci příjmů, nebo maximalizaci publika. V případě, že se instituce rozhodne určitou akci nebo expozici zpřístupnit na nulový poplatek, dochází k maximalizaci publika a na první pohled k minimalizaci ekonomických příjmů. Ovšem tato strategie může být ekonomicky výhodná, protože díky maximalizaci návštěvnosti vytvoří zajímavý objekt pro komerční sponzory, jejichž příspěvky mohou být vyšší než případné zpoplatnění akce. (Bačuvčík, 2012, s. 125)

1.5 Venkovský cestovní ruch

Pásková a Zelenka (2012, s. 309) definují venkovský, neboli rurální, cestovní ruch ve své publikaci následovně: „*Venkovský cestovní ruch je souhrnné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a rekreačními aktivitami na venkově (procházky a pěší turistika, projížďky na kole nebo koni, pozorování a péče o domácí zvířata, konzumace po domácku vyrobených potravin atd.), s ubytováním v soukromí nebo menších hromadných ubytovacích zařízeních. Přitažlivost rurálního cestovního ruchu je založena na některých aspektech skutečného nebo fabulovaného venkovského způsobu života – rozsáhlá, tichá, klidná krajina, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky a folklor, rozmanité stromy a zvířata atd. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním místních muzeí, skanzenů, revitalizací tradičních řemesel, budováním a obnovou menších ubytovacích a stravovacích zařízení. Venkovský cestovní ruch může mít různé formy. Jedná se o agroturismus, ekoagroturismus, ekoturismus, dobrodružný cestovní ruch nebo kulturní cestovní ruch.*“

Zatímco někteří autoři, jako Murphy, Gunn nebo Blank, zvýrazňují význam zapojení obyvatelstva do plánování turistiky a venkovského cestovního ruchu, George, Mair a Reid

(2009, s. 1 – 2) tvrdí, že v této oblasti je ještě mnoho nedostatků v územním výkladu a také chybí komplexní zastřešující výklad dané problematiky. Místní rozvoj, restrukturalizace venkova a ekonomický růst mají potřebný dopad na rozvoj cestovního ruchu. V současné době se klade velký význam na potřebu nových materiálů k řešení těchto problémů.

Dalším názvem pro venkovský cestovní ruch může být označení zelený cestovní ruch. Pro zelený cestovní ruch je typická touha návštěvníků splynout s přírodou a sociálním prostředím venkova. V rámci konání této formy cestovního ruchu dochází k aktivní náplni a současně k ochraně přírodního bohatství. Dále pak umožňuje místnímu obyvatelstvu výdělečnou činnost, zvyšuje tím tak mimoprodukční funkce zemědělství a skrze multiplikační efekt také přispívá k rozvoji regionu. (Šimková, 2008, s. 8)

- **Ekoturistika** – Je cestovní ruch zaměřený na poznávání přírodních krás, přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a přírodních aktivit způsobem nenarušující volnou krajinu. Doprovodné programy se zaměřují na pobyty v přírodě s jejím pozorováním. Patří sem například pěší turistika, hipoturistika, cykloturistika, fotografování volně rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.
- **Venkovský cestovní ruch** – Často bývá označován také jako rurální cestovní ruch. Dále se dělí na:
 - Vesnická turistika – Je pevně spjata s přírodou, venkovskou krajinou a venkovskými sídly. Využívá veškeré společensko-kulturní a historické zázemí venkova. Jedná se o návštěvy místních pamětihodností (muzea, hrady, zámky, poutní místa), ukázky tradičních lidových řemesel (hamry, krajkářství, kovářny, mlýny, výroba keramiky), poznávání národopisných tradic (poutě, posvícení, slavnosti) nebo místních přírodních lokalit (obory s divou zvěří,

jeskyně a přírodní útvary). Vesnické prostředí nabízí také základnu pro sportovní vyžití, jako je rybaření, hipoturistika, lov zvěře nebo pěší a cykloturistika. K ubytování slouží komerční ubytovací zařízení, rekreační chalupy nebo také ubytování v soukromí.

- Agroturistika – Neboli zemědělský cestovní ruch je přímo svázán se zemědělskými pracemi. Je provozována podnikateli v zemědělské výrobě. Turista se může volně pohybovat v pracovním prostředí podnikatele v zemědělství. Ubytování je mu poskytnuto přímo v zemědělské usedlosti, stejně tak jako stravování.
- Ekoagroturistika – Jedná se o pobyty na farmách hospodařících ekologicky a produkující bioprodukty. Turista se účastní zemědělských aktivit a také konzumuje produkty ekologického zemědělství.
- Chataření – V tomto případě se jedná o vázanou rekreaci na vlastní rekreační objekt. Jsou to objekty mimo veřejné formy cestovního ruchu. Vystihují touhu městského obyvatelstva po pobytu v přírodě. (Šimková, 2008, s. 9-11)

1.5.1 Význam venkovského cestovního ruchu

Rurální turistika slučuje služby cestovního ruchu s kulturním, historickým, přírodním a společenským zázemím venkova se zemědělskými pracemi. Zvyšuje úroveň vybavenosti i příjmy obce a jejích obyvatel, pomáhá udržovat tradiční folklorní tradice a řemeslnou výrobu.

Venkovský cestovní ruch umožňuje:

- Přirozené uplatnění žen
- Průnik nových myšlenek a iniciativ do venkovské společnosti
- Vytváření nových pracovních míst, udržení stávajících pracovních míst a rozmanitost pracovních příležitostí
- Podpora zemědělství, lesního hospodářství a rozvoj rybářských obcí
- Zajištění kulturního vyžití a rozvoj umění a řemesel
- Záchrana historických staveb a území (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007)

Má to ale i své stinné stránky:

- Tvorba pouze sezónních pracovních míst
- Zvyšování inflace a cen půdy a budov

- Zvyšování kriminality a pocit přelidnění
- Pocit opotřebenosti krajiny
- Nové názory vedoucí k přehodnocení stávajícího života
- Vklady na rozvoj veřejné služby (Page a Connell, 2009, s. 503)

2 ŘEMESLA

Řemeslo je jistý druh manuálního umu, prováděné za účelem obživy a tvorby zisku. Pro řemesla je typický vysoký podíl manuální práce spojený s užíváním speciálních pomůcek a nástrojů. Řemesla se následně stala stazákladním kamenem pro průmyslovou výrobu. Řemesla nezahrnují pouze manuální práci, ale jedná se také o intelektuální dovednosti a schopnosti doplněné o potřebnou zručnost, zkušenost a praxi daného jedince. Kupříkladu umělecké řemeslo může vykonávat jedinec, který je tvůrčí a který umí vytvořit originální umělecký návrh. V dnešní době neustále stoupají nároky na intelektuální úroveň řemeslníků, nejsou tedy výjimkou řemesla, kde je zapotřebí středoškolské či dokonce vysokoškolské vzdělání.

Rozvoj řemesla byl nejprve prováděn v rámci dědické linie – čili předávání zkušeností potomkům. Ve středověku se v Evropě uchytil proces řemeslnické kvalifikace. Proces spočíval v tom, že mistři řemeslníci si kromě členů svých rodin vybírali také cizí učně, které za finanční odměnu vyučili. Dále si vybírali také absolventy bez praxe, tzv. tovaryše, díky kterým zvyšovali produktivitu své práce. S rozvojem měst začaly vznikat první profesní organizace řemeslníků sdružující představitele řemesla v daném městě či regionu - řemeslné cechy. Cechy na sebe vzaly část úřednické agendy jako je: cenová politika, kontrolní funkce nebo organizačně technické a sociální zabezpečení. S rozvojem průmyslu a společnosti byly cechy překážkou pro strojní výrobu a svobodné podnikání a následně byly formou zákona zrušeny. V dnešní době fungují profesní spolky a věnují se jen samotnému řemeslu. (Mapping Heritage Craft, 2012, s. 18-19)

2.1 Rozdělení řemesel

UNESCO přišlo s projektem, který nazvalo „Žijící lidské poklady“. Jeho cílem je zachovat tradiční řemesla, jimž hrozí zánik, zdokumentovat jejich postupy a předávat tyto dovednosti dalším generacím. Tento projekt navazuje na dokument UNESCO nazvaný „Doporučení k ochraně tradiční lidové kultury“, jenž vybízí státy, aby věnovaly zvýšenou péči dosud živému kulturnímu dědictví. (Národní ústav lidové kultury, 2017a)

Ve Velké Británii se řemesla rozdělují do 16 skupin. Kategorie jsou následující: barva, dřevo a rostliny, kovy, textil, hlíny, štukatéřství, sklo, zvířecí materiál, kámen, papír, nástroje, drahé kovy, vozidla, zbraně, šperky a hračky a mechanické hračky. Nejvíce lidí pra-

cuje v odvětví barva, dřevo a rostliny a kovy. Oproti tomu nejméně ve výrobě šperků a hraček. (Mapping Heritage Craft, 2012, s. 7)

V České republice upravuje řemesla zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Dle něj se řemesla můžou dělit následovně:

- **Kovy a kovové výrobky** – kovářství, zámečnictví, smaltérství, slévárenství ...
- **Motorové a ostatní dopravní prostředky** – opravy karoserie, opravy silničních vozidel, opravy pracovních strojů ...
- **Zdravotnické výrobky a výrobky jemné mechaniky** – hodinářství, výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů ...
- **Zpracování kameniva a zeminy, keramika** – broušení a leptání skla, zpracování kamene ...
- **Chemická výroba** – výroba kosmetických prostředků ...
- **Potraviny a nápoje** - řeznictví a uzenářství, mlékárenství, pekařství, cukrářství ...
- **Textilie a oděvy** – barvení a chemická úprava textilií ...
- **Kůže, kožené výroby, pryžové výrobky a výrobky z plastických hmot** - zpracování gumárenských směsí, zpracování kůže a kožešin ...
- **Dřevařská výroba, výroba nábytku, hudebních nástrojů a ostatních výrobků** – truhlářství, zlatnictví a klenotnictví, opravy hudebních nástrojů ...
- **Papírenství a polygrafická výroba** – polygrafická výroba ...
- **Stavebnictví** – zednictví, pokrývačství, podlahářství, kominictví, malířství a natěračství ...
- **Ostatní** – fotografické služby, holičství a kadeřnictví, hostinská činnosti, kosmetické služby ... (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

2.2 Nositel tradice lidového řemesla

Tradiční a lidová kultura tvoří nedílnou součást nehmotného kulturního dědictví každé země. Ministerstvo kultury České republiky od roku 2001 každoročně uděluje vynikajícím lidovým výrobcům titul Nositel tradice lidového řemesla, jímž veřejně oceňuje jejich práci.

Ministerstvo kultury České republiky přijalo podněty, a v českých podmínkách byl zahájen projekt nazvaný „Nositel tradice lidových řemesel“. Přípravou nominací na tento titul je pověřen Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, který shromažďuje dokumentaci k jed-

notlivým návrhům. Podle zpracované metodiky je pak předáván k projednání nominační komisi jmenované mistrem kultury.

Kandidáti, kteří jsou navrženi na ocenění, musí prokázat komplexní znalost svého oboru a vynikající kvalitu zhotovovaných výrobků. Současně se hodnotí také jejich činnost v oblasti prezentace a popularizace dané výroby, stejně jako snaha o to, aby předávali své znalosti dalším zájemcům a pokračovatelům.

Titul je udělován u příležitosti zahájení Národních dnů evropského kulturního dědictví, které pořádá Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. V současné době mezi jeho držitele patří více než 40 lidových řemeslníků z Čech a Moravy. (Národní ústav lidové kultury, 2017a)

Titul Nositel tradice lidových řemesel má od svého vzniku grafické logo, které je současně i ochrannou známkou. Jednotlivým držitelům titulu je tato známka bezplatně půjčována na základě licenční smlouvy. Využití je dočasné a nepřenositelné, v souladu se zněním smlouvy se vztahuje především k označování výrobků vlastních a takových, které vznikly pod přímým vedením držitele. Úlohou známky je upozorňovat zákazníky na fakt, že předmět zhotovil výrobce oceněný prestižním titulem, který je zárukou jeho výlučnosti a kvality. (Lidová řemesla, 2007)

2.3 Mistr tradiční rukodělné výroby

Toto ocenění je udělováno v rámci krajů a každý kraj uděluje titul v rámci vlastní působnosti.

Diplomová práce se zaměřuje na oblast Slovácka, čili titul Mistr tradiční rukodělné výroby bude popsán v rámci Zlínského kraje.

V roce 2011 přistoupil Zlínský kraj k oceňování lidových tvůrců ve svém regionu, a v návaznosti na celostátní ocenění Nositel tradice lidových řemesel, zřídil titul Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje. Jde o formu veřejného uznání a podpory těm, kdo se snaží udržet znalosti a dovednosti nutné pro provozování tradičních rukodělných technologií.

Nositel titulu získává právo zdarma užívat ocenění administrované Slováckým muzeem v Uherském Hradišti. V pravidlech schválených krajskou radou je také vymezeno, na jaké materiály a techniky se tradiční rukodělná výroba vztahuje. Je to například glazovaná hrnčičina, fajánse, kamnářství, foukané a tvarované sklo, malba na sklo, různé textilní techniky

jako třeba tkaní na destičkách, výšivka, krajkářství, modrotisk, batika, šití krojů, výrobky z proutí, slámy výroba kostěných, perleťových nebo rohovinových knoflíků a mnoho dalších. (Zlínský kraj, 2017)

Seznam oceněných od roku 2012 se nachází v příloze P I.

3 VEŘEJNÁ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ŘEMESEL

Veřejná podpora je podpora poskytovaná především státem nebo územně-samosprávnými celky, a to zejména za účelem podpory regionálního rozvoje, prosazování politik veřejného zájmu, podpory rozvoje určitých aktivit nebo ochrany kulturního dědictví.

Veřejnou podporu lze z hlediska evropské legislativy považovat za přijatelnou, jestliže přisívá:

- K rozvoji silně zaostalých regionů
- Ke zlepšení ekonomické situace v některém z členských států
- Pomáhá činností a praxí ve společném zájmu všech členských států

Cílem podpory zaostávajícím regionům je vyrovnat se ostatním regionům a stát se tak konkurenceschopnými. Jakmile je rozdíl mezi regiony vyrovnán, podpora by měla být ukončena. Podpora může být poskytnuta rovněž na restrukturalizaci firem formou jednorázových opatření spojených se záměrem schopným poskytnout či navrátit firmě zdraví a životaschopnost. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007)

3.1 Veřejná podpora cestovního ruchu a řemesel v České republice

V současné době je veřejná správa v oblasti cestovního ruchu v České republice rozdělena na centrální a regionální úroveň. Centrální úroveň v České republice reprezentuje ministerstvo pro místní rozvoj a Česká centrála cestovního ruchu (CzechTourism). Regionální úroveň zastupují jednotlivé kraje a obce.

Ministerstvo pro místní rozvoj je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Nezbytným nástrojem pro činnost ministerstva v oblasti cestovního ruchu je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020 a vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu pro období 2014 – 2020 má 4 priority:

- Priorita 1: Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu
- Priorita 2: Management cestovního ruchu
- Priorita 3: Destinační management
- Priorita 4: Politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj

3.1.1 Operační programy pro programové období 2014 - 2020

Cestovní ruch nebude z operačních programů v programovém období 2014-2020 podporován takovou měrou jako v programovém období 2007 – 2013.

Omezení podporovaných aktivit v oblasti cestovního ruchu, i následný případný pokles alokace na podporu rozvoje cestovního ruchu z prostředků EU, se může negativně promítnout v dopadu na rozvoj regionů jako destinací cestovního ruchu. V těchto souvislostech by tak mohlo hrozit významné snížení schopnosti cestovního ruchu generovat zaměstnanost a podnikatelské příležitosti i ve strukturálně postižených regionech, ve kterých cestovní ruch doposud představoval jeden z hlavních nástrojů socioekonomického rozvoje regionů.

S ohledem na možné negativní dopady omezení podpory je pro zajištění konkurenceschopnosti cestovního ruchu i efektivity realizace podporovaných aktivit důležité zajistit jejich financování prostřednictvím veřejných zdrojů a hledání možností financování rozvoje cestovního ruchu na principu vícezdrojového financování. Současně bude třeba maximalizovat efektivitu, přínosy realizovaných aktivit i vzájemné synergie, aby došlo k co možná nejefektivnějšímu využití poskytnutých veřejných finančních prostředků.

I přesto, že cestovní ruch je pro období 2014 – 2020 nepodporovanou aktivitou, dílčí operační programy financované z Evropských strukturálních a investičních fondů obsahují aktivity, které budou mít synergický dopad na rozvoj cestovního ruchu jako např.:

(Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

Tabulka 1 Operační programy podporující cestovní ruch v ČR (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015, vlastní zpracování)

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Integrovaný regionální operační program	1: Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony	1.2: Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy	Podpora cyklo dopravy
	3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí	3.1: Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví	Revitalizace souboru vybraných památek Zefektivnění ochrany a využívání sbírkových a knihovnických fondů a jejich zpřístupnění

Tabulka 1 Pokračování

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Program rozvoje venkova	6: Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech	2. 1: Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových MSP	Realizace podnikatelských záměrů začínajících podniků
			Poskytování poradenských služeb a služeb pro začínající podniky v nemetropolitních, zejména periferních regionech
Operační programy přeshraniční spolupráce	Česká republika – Polsko	Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	
	Bavorsko - Česká republika	Udržitelné využití přírodních a kulturních zdrojů	
	Rakousko – Česká republika	Životní prostředí a zdroje	
	Slovensko – Česká republika	Kvalita životního prostředí	
	Sasko – Česká republika	Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů	
Operační program zaměstnanost	1: Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby	Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, mladších, nízko kvalifikovaných a znevýhodněných	Zprostředkování zaměstnání
			Rekvalifikace
Operační program zaměstnanost	3: Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám	Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků	Rozvoj základních kompetencí
			Podpora vytváření nových pracovních míst
			Další profesní vzdělávání zaměstnanců
Operační program zaměstnanost	3: Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám	Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků	Tvorba a realizace podnikových vzdělávacích programů
			Podpora a poradenství při vytváření a zavádění moderních systémů řízení a rozvoje lidských zdrojů v podnicích

Tabulka 1 Pokračování

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Operační program zaměstnanost	4: Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce	Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání	Tvorba, rozvoj a realizace systémových opatření v oblasti dalšího vzdělávání
			Tvorba a kontinuální provádění systému krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce
			Realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě
Operační program rybářství	Zvýšit konkurenceschopnost tradiční akvakultury včetně investic do zachování udržitelné produkce tržních ryb	Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje	

Kromě ESIF je možné na podporu cestovního ruchu čerpat finanční prostředky i prostřednictvím přímých iniciativ EU.

- **Program CE 2020 (Central Europe 2020)** - Zajištění rovnováhy mezi ochranou, využitím kulturního dědictví a udržitelným rozvojem regionů
- **COSME (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises)** - Zvýšení návštěvnosti v období nízké a střední sezóny a diverzifikace Evropské nabídky turistických produktů
- **EU Programme for Employment and Social Innovation – EaSI** - Podpora mobility na trhu práce
- **EDEN – European Destinations of Excellence** - Propagace udržitelných destinací cestovního ruchu (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015)

3.1.2 Národní program podpory cestovního ruchu

Nejvýznamnějším nástrojem podpory cestovního ruchu financovaného ze státního rozpočtu je Národní program podpory cestovního ruchu.

Cílem dotačního programu je zvýšení potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, usnadnění pohybu návštěvníků v destinacích, rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, rozprostření návštěvnosti, rozvoj kvality služeb a v neposlední řadě podpora socioekonomických přínosů cestovního ruchu. Jedná se o národní dotační titul spolufinancovaný z prostředků státního rozpočtu zahrnující dva podprogramy - Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a Marketingové aktivity v cestovním ruchu.

- **Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu**

Podprogram je zaměřen na podporu vzniku nové nebo rozvoj a zkvalitnění stávající infrastruktury a služeb cestovního ruchu v regionech. Je zaměřen na rozvoj aktivit, které slouží návštěvníkům případně rezidentům v rámci volnočasových aktivit.

Účelem podprogramu je podpořit rozvoj investic do cestovního ruchu a rozšíření rozsahu a zvýšení kvality poskytovaných služeb, případně přizpůsobení infrastruktury novým specifickým cílovým skupinám.

V rámci podprogramu jsou podporovány aktivity zaměřené na rozvoj doprovodné infrastruktury cestovního ruchu v regionech, podporu vybavenosti turistických tras (pěší, cyklo, hipo, lyžařská, vodní turistika a další udržitelné formy cestovního ruchu), rozvoj navigačních a informačních systémů v destinacích, podpora úpravy lyžařských běžeckých tras, podporu ekologicky šetrné dopravy návštěvníků v turistických regionech a v neposlední řadě i monitoring návštěvníků.

Podprogram je rozčleněn do 3 dotačních titulů:

- Dotační titul 1: Podpora nadregionálních aktivit
- Dotační titul 2: Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- Dotační titul 3: Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017a)

- **Marketingové aktivity v cestovním ruchu**

Podprogram je určen destinačním společnostem na podporu realizace marketingových aktivit.

Cílem je zvýšení povědomí o regionech za účelem zvýšení návštěvnosti.

V rámci podprogramu budou podporovány aktivity zaměřené na podporu řízení destinací, realizaci marketingových výzkumů, podporu produktů a zavádění inovací v cestovním ruchu, podporu distribuce produktů cestovního ruchu, branding destinací a marketingovou komunikaci.

Podprogram je rozčleněn do 2 dotačních titulů

- Dotační titul 1: Marketingové aktivity na úrovni krajů
- Dotační titul 2: Marketingové aktivity na oblastní a lokální úrovni (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2017b)

3.1.3 Instituce v oblasti podpory cestovního ruchu

Cestovní ruch je usměřován pomocí politiky cestovního ruchu. Nositeli politiky cestovního ruchu jsou veřejnoprávní instituce (stát, kraj, obec). V soukromé sféře se jedná o soukromoprávní instituce (zájmová sdružení, podnikatelská sdružení nebo profesní svazy) a dobrovolné zájmové skupiny.

- **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR** – Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014 – 2020 představuje základní strategický střednědobý dokument v oblasti cestovního ruchu. Hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, udržení jeho ekonomické výkonnosti i jeho pozitivních dopadů na socio-kulturní a environmentální rozvoj České republiky. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017c)
- **Ministerstvo zemědělství ČR** – Řídící orgán Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2014 – 2020. (Státní zemědělský a investiční fond, 2017)
- **Krajské a obecní úřady**
- **ECEAT** (Evropské centrum pro ekoagroturistiku) – Přispívá k rozvoji venkova a napomáhá k rozšiřování šetrných forem cestovního ruchu. Realizuje certifikaci ubytovacích služeb na základě systému hodnocení „eko“ kvality. Rozvíjí projekt „Stezky dědictví“, který nabízí zahraničním i domácím návštěvníkům regionální gastronomii. (ECEAT, 2008)
- **Turistická a informační centra** – Nabízejí komplexní informace o službách související s cestovním ruchem. Mají je jednotné logo a jejich zřizovatelem je většinou obec.
- **Svaz venkovské turistiky** - Je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu. Svou činností přispívá k ekonomickému,

kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení. (Svaz venkovské turistiky, 2016)

3.1.4 CzechTourism

Agentura CzechTourism je státní příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Základním cílem CzechTourism je propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v zahraničí i v České republice. K dosažení tohoto cíle plní CzechTourism v koordinaci s MMR ČR tyto hlavní úkoly:

1. Koordinace činností v oblasti cestovního ruchu
2. Destinační marketing
3. Mediální prezentace ČR, odvětví cestovního ruchu i agentury CzechTourism
4. Informační podpora cestovního ruchu
5. Výzkumné a vzdělávací činnosti
6. Ekonomické a administrativní zajištění chodu agentury (CzechTourism, 2017a)

Agentura CzechTourism se orientuje na podporu následujících produktů:

- **Kulturní produkt** – Cesty poznání, které zahrnují Prahu, města s příběhem (UNESCO, apod.), kulturní krajinu (prostory mimo město), cesty s příběhem (spirituální turismus) a kulturní cesty.
- **Aktivní produkt** – Cesty krajinou, které zahrnují zimní a letní cesty a produkt „na plný plyn“ orientovaný na motosport.
- **Lázeňský produkt** – Cesty pro zdraví, které zahrnují České lázně, medicínský turismu a zdravý životní styl
- **MICE** – kde prioritou jsou kulturní a sportovní akce a dále pak kongresy

Česká agentura CzechTourism má zastoupení v následujících zemích: Benelux (s působností pro Belgie, Nizozemsko a Lucembursko), Čína, Francie, Hongkong, Itálie, Japonsko, Korea (s působností pro Filipíny), Mexiko (s působností pro Latinskou Ameriku), Německo, Polsko (s působností pro Lotyšsko a Litvu), Rakousko (s působností pro Švýcarsko), Rusko, Skandinávie (s působností pro Dánsko, Finsko, Švédsko a Norsko), Slovensko, Španělsko (s působností pro Portugalsko), USA (s působností pro Kanadu) a Velká Británie (s působností pro Irsko). (CzechTourism, 2017b)

3.1.5 Podpora řemesel

Ministerstvo kultury vypsaló výběrové řízení na podporu tradiční lidové kultury. Žádosti se mohou podávat v rámci dvou kategorií a to: kategorie A – subjekty jejichž projekty se zaměří na ochranu jevů v různých oblastech tradiční lidové kultury, a kategorie B - regionální a odborná pracoviště pro péči o tradiční lidovou kulturu.

V rámci kategorie A jsou podporovány následující projekty: dokumentace, identifikace a prezentace jevů tradiční lidové kultury, zpravodajská a sběratelská činnost, shromažďování dokladů o jevech tradiční lidové kultury pro databáze, popularizace a prezentace shromážděných dokladů nebo podpora výjimečných edičních počinů.

V rámci kategorie B se jedná o podporu prezentace řemesel, podporu uchování ohrožených řemesel nebo podporu předávání řemeslných dovedností a znalostí. (Dotační.info, 2017)

V České republice dále existuje nadační fond Podpora řemesel. Cílem nadačního fondu je všeobecná podpora řemesel, kulturního dědictví, obnovy historických věcí movitých a nemovitých a památek. Nadační fond Podpora řemesel usiluje o obnovu historických artefaktů, které patří do kulturního dědictví našeho státu. Snaží se mimo jiné podporovat obnovu, opravu a restaurování historických předmětů, které vracejí po úpravě do výstavních prostor. (Nadační fond podpora řemesel, 2017)

V České republice také působí mnoho organizací, které se zabývají podporou tradiční lidové kultury. Patří sem Národní ústav lidové kultury, Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Etnologický ústav Akademie věd, Ústav evropské etnologie, Česká národopisná společnost, Asociace muzeí a galerií, Česká svaz muzeí v přírodě či Česká společnost pro hudební vědu. Dále pak existuje celá řada subjektů podporujících tradiční lidovou tvorbu. Spadá sem CIOFF (International Council of Folklore Festivals) – Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů, UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) – Organizace OSN pro vzdělávání, vědu a kulturu, IOV WORLD (International Organization of Folk Art) – Mezinárodní organizace lidového umění, AEOM (Association of European Open Air Museums) – Asociace evropských muzeí v přírodě a ICOM (International Council of Museums) – Mezinárodní rada muzeí. (Národní ústav lidové kultury, 2017b)

3.2 Veřejná podpora cestovního ruchu a řemesel na Slovensku

V současné době je veřejná správa v oblasti cestovního ruchu na Slovensku, stejně jako v České republice, rozdělena na centrální a regionální úroveň. Centrální úroveň na Slovensku reprezentuje ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje a Slovenská agentura pro cestovní ruch (SACR). Regionální úroveň zastupují jednotlivé kraje a obce.

3.2.1 Operační programy pro programové období 2014 – 2020

V programovém období 2014 – 2020 se nepředpokládá cílená pomoc na podporu cestovního ruchu. Z toho vyplývá, že cestovní ruch bude podporován pouze nepřímo, projekty, například prostřednictvím podpory malého a středního podnikání. V porovnání s předcházejícím programovým obdobím půjde o výrazný zásah s možným i předpokládaným dosahem na konkurenceschopnost cestovního ruchu na Slovensku. Tato skutečnost se může výrazně projevit v činnosti Slovenské agentury pro cestovní ruch, která téměř všechny propagačně-prezentační aktivity realizovala z prostředků strukturálních fondů EU. To vyvolává potřebu hledání jiných zdrojů s tím, že se tak vytváří tlak především na státní rozpočet.

Tabulka 2 Operační programy podporující cestovní ruch v SR (Partnerská dohoda, 2017, vlastní zpracování)

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Integrovaný regionální operační program	osa 3. mobilizace kreativního potenciálu v regionech	Stimulování podpory udržitelné zaměstnanosti a tvorby pracovních míst v kulturním a kreativním průmyslu prostřednictvím vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj kreativního talentu netechnologických inovací	celkový počet pracovních míst v kulturním a kreativním průmyslu
	osa 5. místní rozvoj vedený komunitou	Zlepšení udržitelných vztah mezi venkovskými centry a jejich zázemím ve veřejných službách a ve veřejné infrastruktuře	rozvoj a vytváření prostorů pro inovativní kulturní produkci a rozvoj služeb se zřetelem na místní kulturní a přírodní dědictví a tradice podpora a rozvoj informačních center, informačních kampaní, vzdělávacích a osvětových aktivit s propojením na služby venkovského cestovního ruchu směrem na město

Tabulka 2 Pokračování

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Program rozvoje venkova	vyvážený územní rozvoj venkovských hospodářství a komunit včetně vytváření a udržování pracovních míst	rozvoj zemědělských podniků a podnikání	činnosti spojené s venkovským cestovním ruchem a agroturistikou
		podpora investic pro veřejné užívání rekreační infrastruktury, informační a drobné infrastruktury cestovního ruchu	rozvoj a marketing vesnického cestovního ruchu
Operační program přeshraniční spolupráce	Slovensko - Maďarsko	zvýšení atraktivity pohraničních oblastí zlepšení podmínek zaměstnávání a přeshraniční pracovní mobility	
	Slovensko - Česká republika	kvalita životního prostředí	
Dunajský národní program	osa 2. Dunajský region zodpovědný za životní prostředí a kulturu	trvale udržitelné využívání přírodního a kulturního dědictví a zdrojů	
	osa 3. Lépe propojený dunajský region	bezpečné dopravní systémy šetrné k životnímu prostředí a vyvážená dostupnost transevropské dopravní sítě v městských a venkovských oblastech	

Tabulka 2 Pokračování

Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl	Oblast podpory
Program spolupráce střední Evropa 2020	osa 3. Spolupráce v oblasti přírodních a kulturních zdrojů pro udržitelný růst ve střední Evropě	zlepšení kapacity pro udržitelné využívání kulturního dědictví a zdrojů	

3.2.2 Slovenská agentura pro cestovní ruch

Slovenská agentura pro cestovní ruch je státní příspěvkovou organizací specializovanou na marketing a státní propagaci cestovního ruchu Slovenské republiky. V současné době spadá pod Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky. Vykonal marketing cestovního ruchu na celostátní a mezinárodní úrovni. Mezi hlavní její hlavní úlohy patří:

- Poskytování informací o možnostech cestovního ruchu na Slovensku
- Propagace Slovenska jako atraktivní cílové krajiny cestovního ruchu
- Přispívá k tvorbě pozitivního obrazu Slovenska v zahraničí
- Podporuje tvorbu a prodej produktů cestovního ruchu Slovenské republiky
- Plní úlohu národní organizace destinačního managementu

V současnosti má Slovenská agentura pro cestovní ruch zahraniční zastoupení v České republice, Maďarsku, Rakousku, Německu a Rusku. Z hlediska efektivní působnosti na cílových trzích je nevyhnutelně nutné posílení existujících a vytvoření předpokladů pro zřízení nových zahraničních zastoupení. (Slovenská agentúra pre cestovný ruch, 2013)

Na mezinárodní úrovni spolupracuje Slovensko v rámci V4 na třetích trzích. Země V4 prezentují společně 6 produktových skupin: hlavní města, historická města, UNESCO památky, židovské památky, lázně a MICE.

Marketing a propagace cestovního ruchu je realizována prostřednictvím vybraných nástrojů: účast na veletrzích a výstavách cestovního ruchu, organizace infocest pro novináře, realizace poznávacích cest pro touroperátory, tisk a distribuce propagačních materiálů a map, internetová prezentace a výměna statistických údajů. (Slovenská agentúra pre cestovný ruch, 2017)

3.2.3 Podpora řemesel

Na Slovensku, v Bratislavě, sídlí Ústředí lidové umělecké výroby. Tato instituce dokumentuje výskyt tradičních řemesel a lidové tvorby. Spravuje sbírky a dokumentační fondy, vydává odborné publikace a časopisy o řemeslech, organizuje výstavy festivaly, prezentuje řemesla, dále pak organizuje zájmové řemeslné kurzy a propaguje lidové umělecké výrobky.

Ústředí lidové umělecké výroby je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury Slovenské republiky. Hlavním smyslem ochrany, dokumentování a propagace je uchovat pro budoucí generace estetické bohatství vzorů, užívaných při práci s přírodními materiály. Ústředí pro lidovou výrobu dále rozvíjí širokou škálu aktivit. Těmi jsou například: dlouhodobý monitoring výskytu tradiční výroby na Slovensku, dokumentace současného stavu lidové umělecké výroby, vedení databáze řemeslníků, spravování sbírky předmětů tradiční lidové umělecké výroby, poskytování poradenství, propagace výsledků talentovaných mistrů a mnoho dalších. (Ústredie ľudovej umeleckej výroby, 2017a)

Ústředí tradiční lidové výroby je také členem některých mezinárodních organizací. K nejvýznamnějším patří: Evropská federace lidového umění a řemesel, Světová rada řemesel, ICOM – Mezinárodní rada muzeí a OIDFA – Mezinárodní organizace paličkování a krajky. (Ústredie ľudovej umeleckej výroby, 2017b)

3.3 Veřejná podpora cestovního ruchu a řemesel ve Velké Británii

Za celkové strategické směřování cestovního ruchu ve Velké Británii je zodpovědné Ministerstvo kultury, sdělovacích prostředků a sportu. Jedná se zejména o zpřístupňování cestovního ruchu tělesně postiženým lidem, dále pak zvyšování kvality poskytovaných služeb, a také zabezpečení trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu. Ministerstvo spolupracuje s VisitBritain na informačním systému pro cestovní ruch a s People 1st na vzdělávacích programech v oblasti cestovního ruchu. Ministerstvo kultury, sdělovacích prostředků a sportu zodpovídá také za rozvoj cestovního ruchu v Anglii. Ve Skotsku kontroluje kulturu a kulturní sektor vládní direktorát pro evropské záležitosti, vnější vztahy a kulturu o Oddělení pro výkon ve vzdělávání. Do jeho kompetencí spadá vytváření politiky umění, filmu, kulturního dědictví, cestovního ruchu, sportu, gaelštiny, architektury a spolupráce s britskou vládou. Ve Walesu odpovídá za kulturní oblast Národní shromáždění a v Se-

verním Irsku pak Oddělení pro kulturu, umění a volný čas. (Department for Culture Media & Sport, 2017)

VisitBritain je marketingovou společností, která vznikla sloučením British Tourist Authority a English Tourist Council. VisitBritain má na starosti propagaci Velké Británie v zahraničí a je odpovědná za marketingové aktivity Anglie na britském trhu. Společnost provozuje 27 kanceláří, které jsou rozmístěny po celém světě. Tyto kanceláře zabezpečují marketingové aktivity celé společnosti. VisitBritain taktéž spolupracuje s ostatními národními regionálními turistickými centrály v jednotlivých historických zemích. Organizace je financována z prostředků Ministerstva kultury, sdělovacích prostředků a sportu. (VisitBritain, 2017)

People 1st je jedním z tzv. Sector Skills Council (Rada pro kvalifikaci v odvětví). Tyto Rady zakládají zaměstnavatelé s cílem přispět ke sblížení poptávky a nabídky na trhu práce. Ke konkrétním aktivitám patří podpora vzdělávacích programů, které nejvíce uspokojí požadavky zaměstnavatelů, poskytování informací o potřebách zaměstnavatelů na kvalifikaci zaměstnanců, dále pak pomoc při hledání rekvalifikačních kurzů. Na svoji činnost dostává Rada příspěvek od vlády. (People 1 st, 2017/)

Jedním ze základních dokumentů, které definují politiku cestovního ruchu ve Velké Británii, je Tomorrow's Tourism. Tento dokument byl později aktualizován na Tomorrow's Tourism Today, ale opatření, která byla formulována v předchozím dokumentu, jsou stále platná. Aktualizovaný dokument pouze klade větší důraz na některé aspekty rozvoje cestovního ruchu. (Department for Culture Media & Sport, 2010)

Veřejná podpora je udílána pomocí propracovaného systému institucí. Jednotlivé orgány systému zastupují jak regionální zájmy, tak zájmy jednotlivých oblastí kultury. Britský systém by se dal charakterizovat jako strategicky centrálně řízený, ale s poměrně vysokou mírou dekoncentrací pravomocí a regionální. „Politika“ kultury je utvářena centrální britskou vládou, v jednotlivých zemích pak místními odpovědnými orgány.

3.3.1 Podpora kultury z evropských fondů

Velká Británie je zemí, která je spíše dárce finančních prostředků než příjemcem podpory ze strany Evropské unie. Jen 2 regiony - Západní Wales a údolí a Jihozápad splňují podmínky pro případnou podporu.

Žádný z operačních programů není směřován na podporu kultury. Programy jsou zaměřeny spíše na podporu hospodářství.

Kultura a cestovní ruch jsou podporovány v rámci programů přeshraniční spolupráce. Kultura se například dotýká operační program přeshraniční spolupráce INTERREG V - A Severní Irsko, přeshraniční region Irsko a západního Skotska. Prioritní osa 1 je zaměřena na spolupráci regionů s cílem zvýšit jejich prosperity, mimo jiné je podporováno vytváření balíčků cestovního ruchu, které by využívaly tradiční silnou kulturní spjatost pobřežních regionů. (Special EU Programmes Body, 2010)

Další přeshraniční programy, které jsou do různé míry zaměřeny na podporu rozvoje kultury a cestovního ruchu v různé podobě:

- Atlantická spolupráce (spolu s Francií, Španělskem, Irskem a Portugalskem);
- Severozápadní Evropa (spolu s Francií, Belgií, Německem, Irskem, Lucembursko, Nizozemí, a spolupráce se Švýcarskem)
- Jihozápadní Evropa (spolupráce s Francií, Španělskem, Portugalskem)
- Severní periferie (ve spolupráci s Finskem, Švédskem, Irskem a s Faerskými ostrovy, Grónskem, Islandem a Norskem)
- Program Středomoří

Prostředky z evropských fondů jsou ve Velké Británii věnovány spíše na přímou či nepřímou podporu podmínek hospodářství s cílem zajistit budoucí růst na základě současných požadavků trhu. Kultura je podporována pouze v případech přeshraniční spolupráce regionů, kdy se kultura stává prostředkem navázání spolupráce mezi obyvatelstvem jednotlivých regionů. Dalším možností je také podpora kultury a kulturního dědictví jako zdroje atraktivity a podpora rozvoje cestovního ruchu v oblastech, které jsou buď významnými kulturními oblastmi, nebo pro ně cestovní ruch představuje jeden z mála zdrojů příjmu. (Department for Communities and Local Government, 2015)

3.3.2 Podpora kultury z národních zdrojů

Veřejná podpora kultury vychází ze státního rozpočtu Velké Británie. Státní rozpočet určuje prostředky na kulturu prostřednictvím alokací na rozpočtovou položku Kultura, media a sport a prostřednictvím alokací jednotlivým zemským vládám - Wales, Severní Irsko, Skotsko.

Na lokální úrovni je distribuována nadpoloviční část zdrojů. Co se týče jednotlivých podsekcí kultury, je rozložení jejich podílu na celkovém obnosu prostředků v jednotlivých zemích spíše homogenní – ve Skotsku získává velkou dotaci tradičně Historické Skotsko, výkonná agentury skotské vlády pečující o historické dědictví země, a Skotská rada umění, ve Walesu Národní muzeum, Národní galerie a Fond kultury, v Severním Irsku především knihovny.

Ve Velké Británii funguje Národní loterie. Prostředky z ní má v kompetenci Ministerstvo kultury, sdělovacích prostředků a sportu. Získané prostředky jsou rozdělovány prostřednictvím 13 nezávislých organizací do oblasti sportu, kulturního dědictví, umění, charity, dobrovolnictví, případně jsou také podporovány projekty ve zdravotnictví, vzdělání a životního prostředí. Finance jsou na projekty udělovány bez vlivu vlády nebo ministerstva. (Department for Culture Media & Sport, 2017)

3.3.3 Podpora řemesel

Řemesla mají velký potenciál hrát stěžejní roli v sociální, ekonomické a kulturní oblasti ve Velké Británii. Každý má možnost vytvářet, sbírat, shlédnout a učit se o jemné řemeslné výrobě. Síla řemesel je zakotvena v tradičních, ale i moderních technikách, nápadech a materiálech, které vytváří mimořádné výrobky a které jsou předávány z generace na generaci. Široce zastávaný názor mezi britskými orgány, jako je Rada pro řemesla, je ten, že dětem a mladým lidem musí být umožněno učit se o řemeslech ve škole a mít kvalitní řemeslnou výuku po celou dobu studia.

Ve Velké Británii podniká v řemeslné výrobě téměř 210 000 lidí. Více než 81% z těchto pracovníků užívá řemeslnou výrobu jako svůj hlavní zdroj obživy. Nejvíce osob je zaměstnáno v plastikářském a malířském odvětví. Dalším oborem, ve kterém je zaměstnáno značné procento osob, je pak živočišná výroba a výroba šperků a bižuterie. (Mapping Heritage Craft, 2012, s. 7)

Řemesla jsou ve Velké Británii podporována celou řadou institucí. K nejvýznamnějším z nich patří **Craft Council** (Rada pro řemesla). Craft Council spadá pod působnost Ministerstva kultury, sdělovacích prostředků a sportu. Craft Council zaujímá vedoucí postavení v řemeslné výrobě ve Spojeném Království. Jejich cílem je vytvořit v Británii příznivé podmínky pro tvorbu, sbírání, předvádění a učení o řemeslné výrobě. Vlastní národní sbírku moderní řemeslné výroby, pořádá exhibice a turistické přehlídky, díky mezinárodním přehlídkám rozvíjí domácí a zahraniční trhy v Evropě, na Blízkém východě, Asii a ve Spo-

jených Státech, dále pak pořádá edukační a naučné programy a v neposlední řadě zkoumá sociální, ekonomické a kulturní trendy v současných řemeslech. Také vydává časopis *Crafts*. Má čtyři zásadní úkoly:

- **Úkol místa** - role kultury v místech, které lidé chtějí navštívit, žít zde nebo tam pracovat
- **Úkol financování** – tvorba finanční odolnosti v kulturních organizacích a institucích
- **Úkol lidé** – jak se lidé zapojují do kultury
- **Úkol kulturní diplomacie** – součinnost s kulturními institucemi a propagace Británie v zahraničí. (Craft Council, 2016)

K dalším institucím podporující řemesla ve Velké Británii patří Creative Industries Council. Tato instituce pomáhá řemeslníkům s administrativou. (Creative Industries Council, 2017)

Dále jsou v Británii každoročně pořádány umělecko-řemeslné veletrhy - The British Craft Trade Fairs. (British craft trade fair, 2017)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ETNOGRAFICKÝ REGION SLOVÁCKO

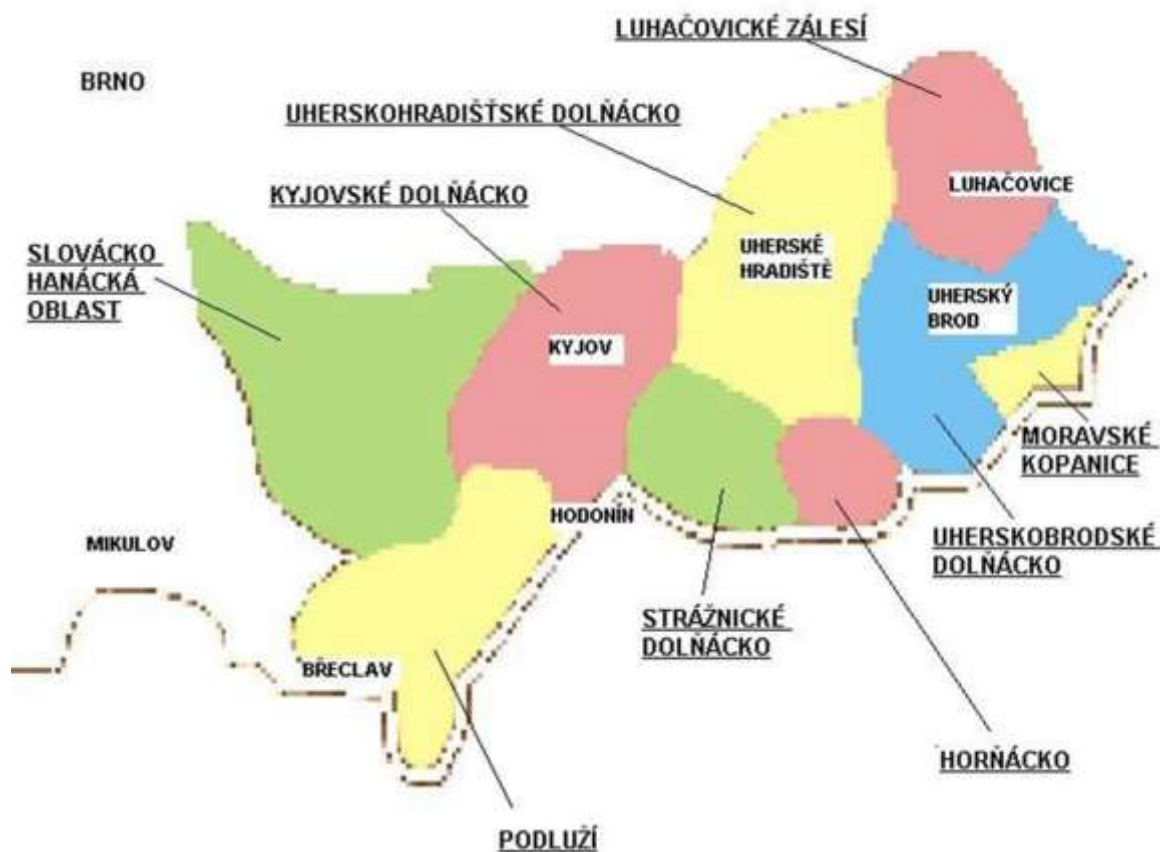
Region Slovácko se rozkládá od Napajedelské brány, která tvoří severní hranici, podél dolního toku řeky Moravy až po soutok s řekou Dyjí, která tvoří jižní hranici nejen regionu Slovácko, ale i celé České republiky. Východní hranice je tvořena státní hranicí mezi Českou a Slovenskou republikou, která prochází hřbetem Bílých Karpat. Po ose mezi Bojkovicemi a Luhačovicemi dále pokračuje pomyslná východní hranice regionu. Toto je přechodné území mezi Slováckem a Valašskem. Západní hranice je vymezena pohořím Chřibů a nejjzápadnějšími výběžky Ždánického leda až k řece Dyji. Tato oblast je přechodným územím mezi Slováckem a Hanou. Odtud je již hranice Slovácka vedena podél Dyje, která směřuje od česko – rakouské hranice k Novomlýnským nádržím a dále pak k soutoku s řekou Moravou. (Vencálek, 1999, s. 9)

Obrázek 1 Prostorové vymezení Slovácka (Vencálek, 1999, s. 8)

Každý etnografický region se může dále členit na menší jednotky, tzv. národopisné podoblasti, případně na ještě menší územní okrsky. Region Slovácko není žádnou výjimkou a dělí se na menší podoblasti, které se liší projevy lidové kultury. Slovácko se dále dělí na: Dolňácko, Hanácké Slovácko, Hornácko, Luhačovické Zálesí, Moravské Kopanice a Podluží. Mohou však existovat menší územní nesrovnalosti ve vymezení regionu a to zejména

v přechodových oblastech Hanáckého Slovácka a Luhačovického Zálesí. (Jančář, 2000, s. 15)

Obrázek 2 Rozdělení Slovácka na národopisné oblasti (SlidePlayer, 2004)

4.1 Národopisná oblast Dolňácko

Jedná se o rozsáhlou oblast Pomoraví od Napajedel až k Hodonínu, ke které přiřazuje se i přilehlá podhorská území na levém břehu Moravy. Vymezení Dolňácka prošlo z národopisného hlediska řadou změn. V současné době se této podoblasti řadí Napajedelsko, Uherkohradištsko, Uherškoostrožsko, Veselsko, Moravskopísecko, Bzenecko, Strážnicko a Uherškobrodsko. Jednotlivé střediskové oblasti pak velké množství podobných znaků. (FolklorWeb, 2017a)

Podoblast Dolňácko se pak dále dělí na menší územní celky:

- **Dolňácko kyjovské** - kromě střediska oblasti - města Kyjov a jeho částí – se sem řadí obce Kelčany, Osvětimany, Vracov, Milotice, Vacenovice, Ratíškovice, Dubňany, Mutěnice, Hovorany, Svatobořice-Mistřín...

- **Dolňácko hradišťské** – spolu s Uherským Hradištěm a jeho městskými částmi sem patří obce Uherský Ostroh, Polešovice, Nedakonice, Kostelany nad Moravou, Boršice, Zlechov, Tupesy, Velehrad, Modrá, Staré Město, Kunovice, Huštěnovice, Jankovice, Babice, Bílovice, Kněžpole, Mistřice, Březolupy...
- **Dolňácko strážnické** – patří sem město Strážnice se svými městskými částmi, dále pak Petrov, Sodoměřice, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub, Tasov, Hroznová Lhota, Kozojídky, Žeraviny, Veselí nad Moravou, Vnorovy...
- **Dolňácko brodské** - spolu s Uherským Brodem a jeho městskými částmi sem patří obce Hluk, Vlčnov, Dolní Němčí, Boršice u Blatnice, Slavkov, Šumice, Bánov, Komňa, Nivnice a Veletiny (FolklorWeb, 2017a)

4.2 Národopisná oblast Hanácké Slovácko

Jedná se o rozsáhlou oblast, která tvoří přechodové pásmo mezi regiony Hanou, Brněnskem, Horáckem, Podlužím a Kyjovskem. Národopisná oblast Hanáckého Slovácka se utvořila na základě častých migračních a kolonizačních procesů. Tato oblast není jazykově jednotným celkem, což bylo zjištěno důkladným jazykovědným zkoumáním. Sami obyvatelé Hanáckého Slovácka se mezi sebou rozdělovali na Slováky a Hanáky, podle toho, ke které z těchto etnografických oblastí více tíhli. (FolklorWeb, 2017b)

Do oblasti Hanáckého Slovácka se řadí následující obce: Podivín, Moravský Žižkov, Velké Bílovice, Nový Poddvorov, Čejkovice, Vrbice, Kobylí, Brumovice, Krumvíř, Stavěšice, Strážovice, Věteřov, Ostrovánky, Bohuslavice, Dambořice, Uhřice, Žarošice, Archlebov, Ždánice, Klobouky, Kašnice, Morkůvky, Želetice, Nenkovice, Rakvice, Šakvice, Starovičky, Velké Pavlovice, Bořetice, Němčičky, Horní Bojanovice, Diváky, Boleradice, Borkovany, Těšany... (FolklorWeb, 2017b)

4.3 Národopisná oblast Horňácko

Jedná se o malou národopisnou oblast na jihovýchodu Moravy. Geograficky se Horňácko nachází na úpatí Bílých Karpat na moravskoslovenském pomezí se středem ve Velké nad Veličkou. Jedná se národopisnou oblast, ve které se nejdéle zachovaly starobylé rysy písní a tanců. Svě pojmenování dostala až počátkem 20. století. Do té doby byla členěna k moravským Kopianicím, přestože se jako etnografický celek zformovala už mnohem dříve a přestože se od okolí nápadně odlišovala nářečím, krojem a dalšími složkami lidové kultury.

Hornácko čítá celkově deset obcí: Velká nad Veličkou, Javorník, Kuželov, Hrubá Vrbka, Malá Vrbka, Lipov, Louka, Súchov, Vápenky a Nová Lhota. (FolklorWeb, 2017c)

4.4 Národopisná oblast Luhačovické Zálesí

Luhačovické Zálesí se rozprostírá na jihovýchodní Moravě v okruhu lázeňského města Luhačovice. Leží na hranici regionů Valašska, Slovácka a Hané. Luhačovické Zálesí je typickou přechodovou oblastí, kde se potkávají prvky horské lidové kultury a vlivy nížinných oblastí. Vznikla tak oblast s osobitou kulturou a rysy. Díky tomu se Luhačovické Zálesí odlišuje od jiných etnografických oblastí. (FolklorWeb, 2017d)

Počátkem 20. století vymezil profesor Antonín Václavík Luhačovické Zálesí jako samostatný národopisný region. Učinil tak na základě podobné etnické skladby obyvatelstva, přírodních podmínek, hospodářsko-výrobních předpokladů a sociálních podmínek.

Jiné zdroje ovšem Luhačovické Zálesí za součást Slovácka považují. Za součást Luhačovického Zálesí ho považuje například Folklorní sdružení České republiky nebo etnografka Slovákého muzea v Uherském Hradišti Romana Habartová. (Folklorní sdružení České republiky, 2005a)

Obce, které spadají do oblasti Luhačovické Zálesí, jsou následující: Luhačovice, Kladná Žilín, Přeckovice, Rudice, Rudimov, Petrůvka, Nevšová, Lipová, Slopné, Sehradice, Horní a Dolní Lhota, Podhradí, Pozlovice, Řetechov, Ludkovice, Provodov, Biskupice, Polichno, Kaňovice, Dobrkovice, Velký Ořechov, Kelníky, Doubravy, Hřivínův Újezd, Březůvky, Zlámanec (Folklorní sdružení České republiky, 2005a)

4.5 Národopisná oblast Moravské Kopenice

Svébytnost oblasti předurčila především její geografická poloha. Uvedené obce leží na svazích a v kotlinách Bílých Karpat. Z východní strany je území uzavřeno státní hranicí, z ostatních světových stran je ohraničeno hřebenem Bílých Karpat, takže celé území je svými průsmyky otevřeno na Slovensko, kam má i vodopisný spád. Vlivem této jakési izolovanosti se v oblasti udrželo mnoho projevů lidové kultury déle než v jiných moravských regionech.

Jistý komunikační odstup sousedních obcí a zejména oddělené farnosti způsobily v minulosti i jisté rozdíly kulturní. Každá obec má svůj kroj i nářečový dialekt. Vlivem geografic-

ké izolovanosti se v oblasti udrželo mnoho projevů lidové kultury déle než v jiných moravských regionech.

K obcím, které spadají do Moravských Kopanic, patří následující: Strání, Starý Hrozenkov, Březová, Lopeník, Vápenice, Vyškovec, Žitková a Korytná. (FolklorWeb, 2017e)

4.6 Národopisná oblast Podluží

V současném pojetí se Podlužím rozumí nejjihnější část Slovácka - území mezi soutokem Dyje s Moravou mezi městy Břeclaví a Hodonínem. Je to kraj stojatých vod, rybníků a lužních lesů. Jméno této oblasti daly vodní plochy, zde nazývané luže.

Dochované prameny z 18. století, které pojednávají o Podlužácích jako obyvatelích Podluží, vymezují tuto oblast velmi odlišně od dnešního pojetí tohoto národopisného regionu. Celkem jde dnes o 18 vesnic a městeček na moravském území. Ještě v druhé polovině 19. století patřilo národopisně k Podluží i několik osad v Dolním Rakousku, které se později odnárodnily.

Obce v Podluží jsou následující: Ladná, Stará Břeclav, Poštorná, Charvátská Nová Ves, Hlohovec, Kostice, Lanžhot, Tvrdonice, Hrušky, Týnec, Moravská Nová Ves, Mikulčice, Lužice, Josefov, Dolní Bojanovice, Starý Poddvorov a Prušánky... (Folklorní sdružení České republiky, 2005b)

5 PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU NA SLOVÁCKU

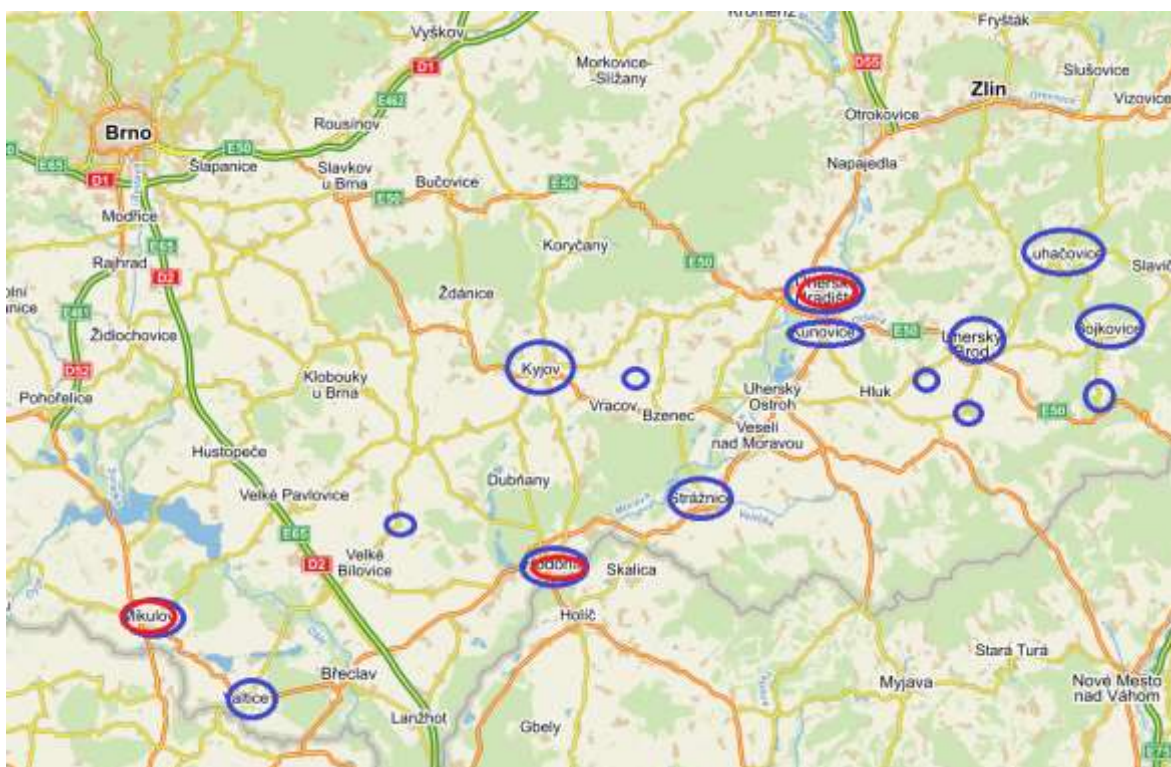
V této kapitole budou shrnuty předpoklady cestovního ruchu na Slovácku. V rámci toho bude popsána kulturní infrastruktura, historické památky, přírodní památky a závěr kapitoly bude věnován vínu a vinařství.

5.1 Kulturní infrastruktura Slovácka

Slovácko patří k oblastem s bohatými kulturními tradicemi, které přetrvávají na mnoha místech dodnes. V průběhu roku jsou organizovány akce, jejichž věhlas překračuje hranice regionu.

5.1.1 Paměťové instituce

K paměťovým institucím patří muzea, galerie, knihovny, archivy nebo výzkumné instituce. Na obrázku, Obrázek 3, jsou modře vyznačeny muzea a červeně galerie.

Obrázek 3 Prostorové vymezení muzeí a galerií na Slovácku (mapy.cz, 2017, vlastní zpracování)

- **Muzea** – Na Slovácku se nachází celá řada muzeí. Za pozornost stojí například expozice Národního zemědělského muzea ve Valticích, regionální muzea v Mikulově s jedinečnou vinařskou expozicí, v Bojkovicích, Kyjově, Uherském Hradišti nebo

v Luhačovicích a také letecké muzeum v Kunovicích. Ve Vlčnově se pak nachází Muzeum lidových pálenic. Slovákovo je právem hrdé na své nejslavnější rodáky. J. A. Komenskému je věnována největší komeniologická expozice na světě v Muzeu J. A. Komenského v Uherském Brodě, ale také menší expozice v Nivnici, Komňi, Strážnici a Žeravicích. O prezidentu Masarykovi informuje Masarykovo muzeum v Hodoníně nebo domek T. G. Masaryka v Čejkovicích.

(Slovácko, 2017a)

- **Galerie** - Ve slováckých galeriích jsou významná díla historického i soudobého výtvarného umění. V galeriích v Hodoníně a Uherském Hradišti jsou umístěny stálé expozice, dokumentující uměleckou tvorbu malířů jihovýchodní Moravy 20. století, například Joži Úprky. Galerie moderního umění vzniká na zámku v Mikulově z děl moderního umění, která vytvářejí roku 1994 účastníci zdejšího Mikulovského výtvarného sympozia Dílna. Pozornost si zaslouží rovněž desítky menších soukromých prodejních galerií nabízejících zajímavé soudobé práce. (Slovácko, 2017b)

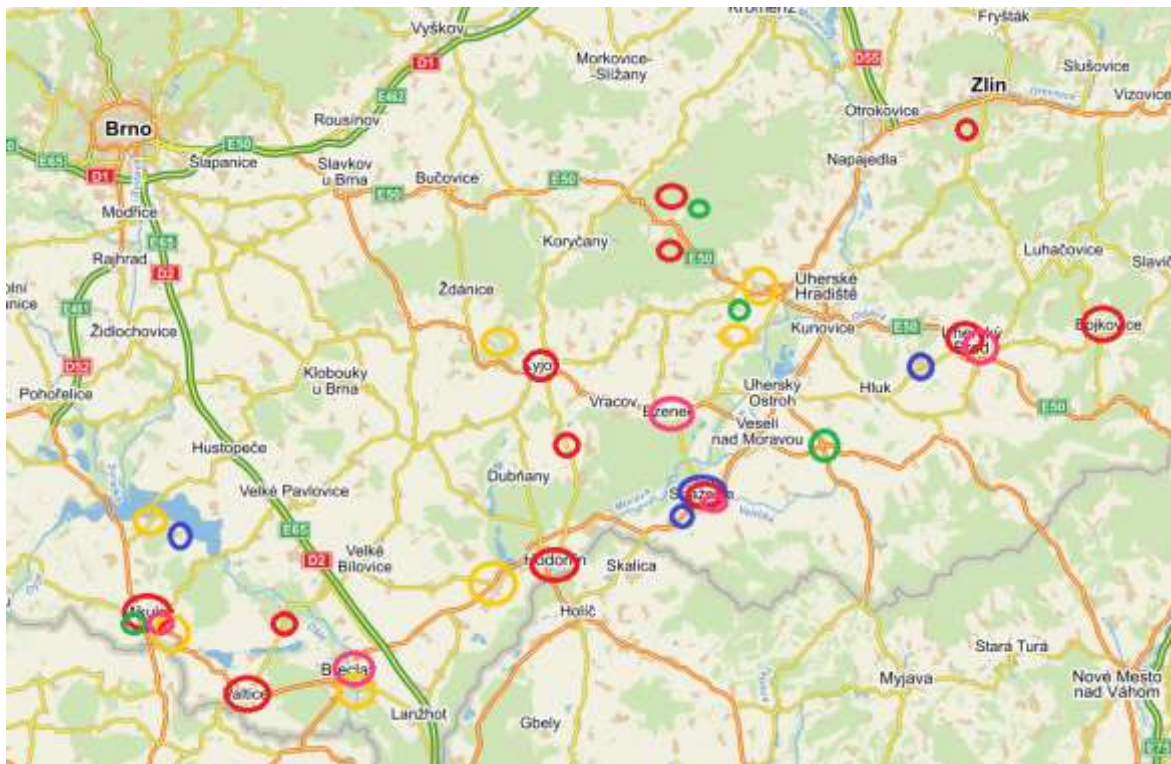
5.1.2 Nehmotné kulturní dědictví Slovákova

- **Folklór** – V celorepublikovém srovnání je Slovákovo bohaté na lidové kroje, zvyky a obyčeje, lidové písně, hudbu a slovesnost. V oblasti se dodnes udržují rázovité tradice a zvyky. Krásu krojů, množství kvalitních lidových muzik, zpěváků a tanečnicků je možné obdivovat na folklorních slavnostech, z nichž mnohé mají mezinárodní proslulost. Mezi nejznámější a zároveň i nejstarší slavnosti patří **Jízda králů**, která patří do nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Průvod královské družiny za doprovodu řady jezdců na ozdobených koních i "vyvolávky" jezdců mají i v dnešní době neopakovatelnou atmosféru. Tento starodávný zvyk je možno shlédnout například ve Vlčnově, Kyjově nebo Kunovicích. Další nehmotnou kulturní památkou chráněnou UNESCO je **Slovácký Verbuňk**. Verbuňk patří mezi mužské tance skočného charakteru. Je tancem improvizovaným, který není vázán přesnými choreografickými pravidly. Jeho neodmyslitelnou součástí je předzpěv taneční písně. Vzhledem k jeho lokálním specifickým lze rozlišovat sedm regionálních typů. Snad každá slovácká obec slaví hody, v mnoha probíhají slavnosti vino-braní, zarážání a otevírání hory a další. (Slovácko, 2017c) a (České dědictví UNESCO, 2017)

- **Řemesla** - Lidová řemesla a tradiční rukodělná výroba tvoří součást živých tradic Slovácka. Ruční výroba modrotisku je typická pro Strážnicko. Zde také řezbářští mistři vyřezávají dřevěné figurky i celé betlémy a dekorativní předměty. V Ostrožské Nové Vsi žije výrobce cimbálů. V keramické dílně v Tupesech ručně vyrábí a malují keramiku s typickým tupeským dekorem. V Kyjově a v Uherském Hradišti se nachází houslařská dílna. Zdobením kraslic jsou proslulé například Bor-kovany. V Ježově se nachází Moravský venkovský dvůr, kde se vyškrabují kraslice, vyšívají krojové součásti nebo tluče máslo. (Slovácko, 2017d)

5.2 Historické památky na Slovácku

Slovácko je bohaté na památky. Svou stopu tu zanechali dávní lovci mamutů, Římané, vládci Velké Moravy, Židé, stavitelé zámků i lidoví umělci. Milovníci památek a historie na Slovácku najdou mnoho zajímavých prohlídkových objektů, ale také několik specializovaných naučných stezek. Na následujícím obrázku, Obrázek 4, jsou žlutou barvou vyznačeny archeologické památky, červeně hrady a zámky, zeleně církevní památky, modře památky lidové architektury a růžově židovské památky.

Obrázek 4 Prostorové vymezení historických památek na Slovácku (mapy.cz, 2017, vlastní zpracování)

- **Archeologické památky** - Slovácko patří k oblastem s velmi starým osídlením. Nejvýznamnější centrum prehistorického osídlení na Slovácku bylo v oblasti Pálavy. Nejznámější nález tzv. Věstonické Venuše tuto lokalitu proslavil po celém světě. Stáří této sošky z pálené hlíny se odhaduje na více než 25 tisíc let. Více o lovcích mamutů pod Pálavou prozradí archeologická expozice v Dolních Věstonicích. Na druhém břehu leží vrch Mušov, který se proslavil dvěma nálezy - téměř neporušenou hrobkou germánského bojovníka a táborem X. římské legie císaře Marca Aurelia z období kolem roku 180 po Kr. Dále pak Věteřov na Hodonínsku nebo Polešovice nedaleko Uherského Hradiště.

Na Slovácku se nachází řada významných památek z období Velkomoravské říše. Dvě důležitá centra Velké Moravy na Slovácku se nacházela na území dnešního Starého Města a Mikulčic. Jen v Mikulčicích byly odkryty stopy po 12 kostelech, další se našly ve Starém Městě. K významným lokalitám patří rovněž Pohansko u Břeclavi, kde se nacházelo mohutné hradisko. Dnes se zde nachází empírový zámeček s expozicí a Naučnou stezku Pohansko. Další expozice věnované Velké Moravě jsou Památník Velké Moravy ve Starém Městě a Národní kulturní památník v Mikulčicích. K zajímavé rekonstrukci velkomoravského kostelíka v Modré vás dovede Naučná stezka Modřansko. (Slovácko, 2017e)

- **Hrady a zámky** - Po pádu Velkomoravské říše se Slovácko ocitlo na jihovýchodní hranici nového státu. Hranici bylo třeba zajistit, a tak na Slovácku vyrostla celá řada hradů a opevněných měst. Město Uherské Hradiště vzniklo jako pevnost k ochraně přechodu přes řeku Moravu stejně tak hrady v Mikulově či Hodoníně. Hrady a tvrze byly v průběhu staletí přestavovány na pohodlnější zámky, ale Buchlov či Malenovice si dodnes zachovaly mnohé ze své původní středověké podoby. K nejhonosnějším a nejzachovalejším šlechtickým zámkům patří Buchlovice, Milotice, Lednice nebo Valtice. Jiné zámky dnes slouží jako zajímavá muzea - například Zámeček v Hodoníně, zámek v Kyjově, ve Strážnici, v Uherském Brodu, v Mikulově nebo Nový Světlov v Bojkovicích. (Slovácko, 2017f)
- **Církevní památky** - Slovácko je krajem s velmi starou a dodnes velmi silnou křesťanskou tradicí. Duchovním centrem Slovácka je Velehrad, první cisterciácký klášter na Moravě. Velehrad je každoročním dějištěm Národní cyrilometodějské pouti, ale není jediným poutním místem. Mezi další patří kaple na Kopci sv. Antonínka

nad Blatnicí, Žarošice, kaple sv. Barbory nedaleko hradu Buchlova, areál Národního kulturního památníku v Mikulčicích nebo Svatý kopeček nad Mikulovem. Významné soubory církevních památek můžete navštívit například v Uherském Hradišti, ve Veselí nad Moravou nebo v Mikulově. Křesťanství je dodnes živou součástí Slovácka a snad v žádném jiném kraji České republiky za posledních pár let nevyrostlo tolik nových chrámů jako tady. (Slovácko, 2017g)

- **Lidové památky** - Na Slovácku se dochovalo velké bohatství lidových staveb, ať už to jsou bohaté statky, domky chalupníků, komory, stodoly, sklepy a sklepní uličky, větrné mlýny nebo křížky a kapličky. Největší soubor 65 objektů se nachází v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici, kde jsou osady z Moravských Kopaníc nebo vodní či vinohradnické stavby. Souborem unikátních barokních vinných sklepů se může pochlubit Pavlov, jedinečné jsou i soubory sklepů "Plže" u Petrova "Nechory" v Prušánkách nebo Vlčnovské budy. Hrubá Vrbka je typickou hornáckou obcí. Lidová architektura severní části Slovácka je k vidění v Topolné, kde nechybí ani historická sušárna ovoce, udírna či včelín. (Slovácko, 2017h)
- **Technické památky** - Slovácko se může pochlubit řadou zajímavých technických památek, jako je vodní elektrárna ve Veselí nad Moravou s funkčním strojním zařízením z počátku 20. století. Zajímavou technickou památkou je také historická vodní cesta - Bařův kanál, na kterém se konají pravidelné plavby, nebo je zde také možnost pronajmout si hausbót a projet si Bařův kanál od Otrokovic až po Rohatec. Opomenuty nesmí zůstat ani mlýny. Známý je například kuželovský větrný mlýn nebo mlýny v údolí Veličky. K nejzajímavějším technickým památkám jihu Slovácka patří unikátní skleník v lednickém zámeckém parku. (Slovácko, 2017i)
- **Židovské památky** - Nejstarší židovské osídlení je doloženo ve Strážnici, Bzenci, Uherském Brodě, Břeclavi a Mikulově. Hlavním moravským centrem Židů byl po staletí Mikulov. Z rozsáhlého židovského města se zachovala jen část, ve které se nachází naučná stezka Židovskou čtvrtí. Kromě jiného směřuje k zachovalé Horní synagoze, která dnes slouží jako výstavní expozice, nebo k rozsáhlému židovskému hřbitovu z 15. století. Ve Strážnici stojí za pozornost synagoga ze tří stran obklopená hřbitovem. (Slovácko, 2017j)

5.3 Přírodní památky na Slovácku

Příroda Slovácka je pestrá. Nechybí v ní horské louky a lesy, vyprahlé vápencové skály ani rybníky a vlhké lužní lesy. Tři chráněná území - Bílé Karpaty, Pálava a Lednicko-valtický areál - byla pro své kvality zařazena na seznamy světové organizace UNESCO. Příroda na Slovácku vytváří podmínky pro množství nejrůznějších aktivit - od pěší turistiky, cykloturistiky přes rekreaci u vody, plavbu, rybaření, lov až po jezdeckví či horolezectví. Pestrou nabídku doplňují fitcentra, kuželny, bowlingové dráhy, kurty na squash i tenis nebo možnost létání a seskoků s padákem.

- **Přírodní zajímavosti** – K nejvýznamnějším přírodním památkám patří **Přírodní park Chřiby**. Jedná se o evropsky významnou lokalitu, krajinu plnou kopců, skal, hlubokých údolí i hustých lesů s listnatými stromy. Ve střední části se nachází nejvyšší bod Chřibů – Brdo. Obdivovat zde můžete dva přírodní parky a 12 zvláště chráněných území. Přírodní a historické zajímavosti mapují 4 naučné stezky. Další přírodní zajímavostí je **lokalita Rochus**. Tato cenná lokalita soustavy Natura 2000 s poutní kaplí sv. Rocha se nachází nad městem Uherské Hradiště. Oblast je významná výskytem nočního motýla bourovce trnkového a spousty dalších chráněných a vzácných druhů rostlin a živočichů. V roce 2015 zde byl otevřen přírodní a kulturně-historický areál. K dalším neopomenutelným zajímavostem patří **CHKO Bílé Karpaty** a obec **Hostětín**, kde mají naučnou trasu seznamující návštěvníky se základními informacemi o kořenové čistírně odpadních vod, sušárně ovoce a výtopně na biomasu. (To nejlepší ze Slovácka, 2013)

Sport a odpočinek – Ostrožská Nová Ves je obec proslavená průzračnými štěrkopískovými jezery a lázeňskou balneoterapií, založenou na sirnatých pramenech, které mají příznivý vliv na pohybové ústrojí a kožní onemocnění. Vyznavačům golfu nabízí odpočinek i zábavu devítijamkové hřiště Jezera. V regionu Slovácko se nachází také 2 aquaparky v Uherském Hradišti a v Uherském Brodě. Lyžařské střediska se nachází na Stupavě, Břestku, Osvětimanech, Lopeníku, Velké Javořině a Mikulčině vrchu. (To nejlepší ze Slovácka, 2013)

Slovácko zažívá obrovský rozmach cykloturistiky. Kraj proťalo několik dálkových cyklotras - například Greenways z Vídně do Prahy, Moravská stezka přivádějící cyklisty od Olomouce podél Moravy až do Lednicko-valtického areálu, dálková trasa z Vídně do Brna a v neposlední řadě Moravská vinná stezka, která propojuje vinařské stezky, představující

jednotlivé oblasti pěstování vína na jižní Moravě. K dalším trasám patří cyklistická poutování po tom nejlepším z Bílých Karpat, po památkách a přírodě Lednicko-valtického areálu nebo Velkomoravská poutní cesta spojující nejzajímavější přírodní lokality a památky v oblasti Buchlova. Slovácko protíná více než 100 km cyklistických tras. (Slovácko, 2017k)

5.4 Víno a vinařství

Region Slovácko spadá do vinařské oblasti Morava, která se člení na čtyři podoblasti – Znojemskou, Mikulovskou, Velkopavlovickou a Slováckou. Z těchto čtyř vinařských podoblastí tři částečně nebo úplně leží na území regionu Slovácko, a to Mikulovská, Velkopavlovická a Slovácká.

Různorodost půd, nadmořské výšky, reliéf krajiny, orientace vinic a specifické mikroklima vtiskují zdejším vínům nezaměnitelný charakter. Nejrozšířenějšími bílými odrůdami jsou Veltlínské zelené, Ryzlink vlašský a Müller-Thurgau. Pro výrobu červených vín je pěstována hlavně Frankovka, Svatovavřínecké a Modrý Portugal. Poměry se ale region od regionu mění. (Slovácko, 2017l)

Obrázek 5 Vymezení vinařských oblastí Zlínského a Jihomoravského kraje (Vino-téka Vínečko, 2017)

- **Vinné sklepy, košty a vinobraní** - Mnoho sklepů bylo v posledních letech modernizováno, ale stále existují sklepy, které vypadají stejně za dob našich dědů. K nejzajímavějším lokalitám v jednotlivých vinařských podoblastech určitě patří

tyto: barokní sklepy v Pavlově, sklepní oblast "Pod Kraví horou" v Bořeticích, "búdy" v Terezíně, Habánské sklepy ve Velkých Bílovicích, Templářské sklepy v Čejkovicích, staré habánské sklepy ve Vracově, oblast vinných sklepů "Pod búdama" v Čejči, "Mutěnické búdy" a "Dubňanská hora" v Mutěnicích, "Nechory" v Prušánkách, Hradištěk v Týnci, soubor vinných sklepů "Plže" v Petrově, vinařské stavby ve strážnickém skanzenu, rezervace vinohradnických staveb ve Vlčnově, chráněný soubor historických vinařských "búd" ve Veletinách, raritou jsou také měšťanské vinné sklepy v Uherském Hradišti – Mařaticích.

Velmi příjemný způsob jak se seznámit s vinařskou kulturou Slovác-ka představují naučné a vinařské stezky. V regionu existují dvě specializované naučné stezky v okolí Mikulova a Valtic a devět stezek zapojených do systému Moravských vinařských stezek. (Moravské vinařské stezky, 2017)

6 ŘEMESLA NA SLOVÁCKU

Region Slovácko je v rámci České republiky výjimečným regionem, a to pro svůj živý vztah k tradiční lidové kultuře a řemeslům. Na Slovácku jsou zastoupeny téměř všechny druhy tradičních řemesel, bohužel některá z nich jsou již na pokraji zániku. Nedostatek financí a nízké příjmy jsou hlavní příčinou stagnace odvětví. Dalším rizikovým faktorem je vysoký průměrný věk řemeslníků, nedostatek příležitostí ke spolupráci a nedostatečná výchova mladé generace. Podpora tradičních řemesel je v současnosti nezbytným předpokladem jejich záchrany a dalšího rozvoje.

Tabulka, ve které je popsáno rozdělení řemeslné výroby dle CZ-NACE a také podle Slováckého muzea v Uherském Hradišti, se nachází v příloze P III.

V roce 2008 vznikl projekt Regionu Slovácko „**Tradiční výrobek Slovácka**“, jehož hlavní náplní je prezentace regionu prostřednictvím využití jeho specifík, podpora tradičních výrobků a výrobců.

V souvislosti s projektem byla zavedena značka „Tradiční výrobek Slovácka“ - tato značka zaručuje především kvalitu výrobků, jejich vazbu na vymezené území, tradici výroby a šetrnost k přírodě. Právo k využití značky je udělováno výrobcům na dva roky na základě posouzení odborné komise.

Kategorie výrobků jsou následující: drátěné výrobky, dřevěné výrobky, keramika, kovářské výrobky, kraslice, kroje a krojové součásti, krojové panenky, krojové boty a opasky, kukuřičné šustí, lidové ornamenty, potraviny a nápoje z místních surovin, proutěné zboží a textil. (Tradiční výrobek, 2017)

Značka Tradiční výrobek Slovácka, která si klade za cíl:

- identifikaci těchto výrobků a jejich spojitost s regionem,
- zvýšení zájmu o podporu lidových tradic a tradičních výrobků,
- pomoc tradičním výrobcům prostřednictvím zájmu veřejnosti a prodeje výrobků,
- šíření pouze čistě tradičních výrobků,
- prohlubování destinační identity.

Nositeli značky je v současné době 68 výrobců a jejich řady se budou i nadále rozšiřovat. Jejich seznam se nachází v příloze P III. (Tradiční výrobek, 2017)

6.1 Veřejná podpora řemesel

Vzhledem k podfinancování tohoto odvětví, a vzhledem k charakteru zájmu veřejného sektoru o udržení lidových tradic jako součástí naší identity, se nabízí otázka, zda a jak je toto odvětví finančně podporováno veřejnými institucemi a správou. Z těchto důvodů byly zmapovány základní grantové programy a možnosti pro řemeslníky, a to jak na lokální, tak na státní úrovni.

6.1.1 Národní úroveň

MINISTERSTVO KULTURY ČR – vypisuje každoročně programy podpory tradiční lidové kultury a regionálních kulturních tradic. Dále se podporou živnostníků zabývá např. Ministerstvo pro místní rozvoj.

NADAČNÍ FOND PODPORA ŘEMESEL - Cílem nadačního fondu je všeobecná podpora řemesel, kulturního dědictví, obnovy historických věcí movitých i nemovitých a památek.

6.1.2 Regionální úroveň

ZLÍNSKÝ KRAJ – Podporu tradic a lidových řemesel zastřešuje dotační program Zlínského kraje.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ - Podporu tradic a lidových řemesel zastřešuje dotační program Jihomoravského kraje.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA (dále MAS) – Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s. je společenstvím sdružující organizačně samostatné právnické osoby – místní akční skupiny – pracující formou komunitně vedeného místního rozvoje – metody LEADER ve prospěch venkova na území České republiky. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků.

NADACE SYNOT – Nadace SYNOT (dříve Nadace Děti - kultura - sport) je první a jedinou nadací svého druhu ve Zlínském kraji. Nadace vyhlašuje každoročně kulturní grant s

uzávěrkou v říjnu. O finanční podporu mohou žádat jak organizace, tak jednotlivci, například Region Slovácko získává každoroční příspěvek na projekt Tradiční výrobek Slovácka.

PROJEKTY PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE – Regionální rozvojová agentura Východní Moravy vyhlašuje výzvy pro čerpání z Fondů mikroprojektů přeshraniční spolupráce v rámci Evropské územní spolupráce. V poslední výzvě bylo pro projekty alokováno 500.000,- EUR. Cílem podpory Fondu je jednak vytváření přeshraniční integrace a posílení dlouhodobých forem spolupráce, stejně tak jako vytváření a posilování kontaktů, trvalá přeshraniční spolupráce obyvatel, regionů a regionálních struktur.

6.1.3 Lokální úroveň

UHERSKÉ HRADIŠTĚ - Každoroční výzvy k žádostem o podporu z Fondu kultury města Uherské Hradiště. Město oceňuje řemeslníky městskou Cenou Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby, kde je při udělení, kromě jiného, předána jednorázová částka 10.000,- Kč. Seznam oceněných od roku 2005 se nachází v příloze P II.

UHERSKÝ BROD - Dotační program města Uherský Brod na podporu kultury a kulturních akcí v Uherském Brodě, jež vypisuje Odbor školství, kultury a sportu.

HODONÍN – Ve městě se o udělování dotací na podporu kultury a kulturních akcí stará odbor památkové péče města Hodonín.

STRÁŽNICE – Každoroční výzvy na podporu kultury ve Strážnici vypisuje správní odbor.

BŘECLAV – Město Břeclav každoročně vypisuje výzvy na podporu zájmovým sdružením v oblasti kultury a sportu.

LUHAČOVICE – V Luhačovicích se o podporu kultury stará Městský dům kultury Elektra Luhačovice. (Stejskal, Kujová, Štěpánová a Plevová, 2015, s. 37)

7 PROJEKT NA PROPAGACI VINAŘSTVÍ JURA

Vinařství Jura se zabývá výrobou vína a sídlí v obci Vlčnov v okrese Uherské Hradiště. Vinařství bylo založeno v roce 2000. Majitel však víno vyrábí již delší dobu a to od roku 1990, kdy se z koníčku postupně začala rodit touha dát ochutnat své víno nejen rodině a přátelům, ale i dalším lidem. Vinařství nezaměstnává žádné zaměstnance. Veškeré práce ve vinohradě a ve vinařství obstarává majitel se svou rodinou.

Vinařství Jura se řadí k menším vinařstvím s celkovou produkcí okolo 25 tisíci litry vína ročně. Díky malé produkci dostává každá lahev tu největší péči. Ke zpracování vína jsou používány jak tradiční postupy, tak moderní technologie. Vinařství používá kvalitní přírodní přípravky bez alergenů. Hlavní myšlenou tohoto malého vinařství je vyrábět víno s úctou k přírodě a tradicím. Chce tím tak vyjádřit svůj postoj k přírodě a snahu o zachování tří zásadních pravidel, které dávají vzniknout kvalitním vínům - kvalitní surovina, šetrné zpracování a láska k řemeslu.

Vinařství se nachází ve vinohradě v obci Vlčnov, nedaleko vlčnovských búd. Vinařství je součástí rodinného penzionu s 12 lůžky. Celková výměra činí 400m². Kromě penzionu se v budově nachází i vinný sklep se skladem ležáckých nádrží, lisovnou a menší degustační místností pro 12 osob.

Vinařství vyrábí bílá a červená vína v poměru 66% k 34% a realizuje degustace těchto vín.

Vinařství se také zabývá tradiční výrobou vín. Je to velmi náročný a zdouhavý postup. V tradiční výrobě jsou hrozny vždy sklizeny ručně, pomocí nožů, a jsou ukládány do dřevěných bedýnek. Bedýnky jsou poté z vinohradu převezeny na starodávném trakaři a ručně naloženy na vlečku. Následně jsou bedýnky opět ručně přeneseny do lisovny a hrozny jsou z nich vysypány do dřevěných kádí. Poté jsou hrozny i se stopkami bosýma nohama pošlapány, aby došlo k porušení bobulí a uvolnění moštu. Po několik dnech se v kádích spustí přirozené kvašení a rozkvašený rmut je pomocí měděné nádoby nabírán do starého kládového lisu, ze kterého následně vytéká čistý, rozkvašený mošt. Kvasící mošt se poté pomocí měděné nádoby a trychtýře nalévá do dřevěného sudu, kde dokvasí na víno. Po dokvašení se víno ponechá několik měsíců na kalech. Víno se několikrát stáčí, a to takovým způsobem, že se na sud narazí pípa a víno vytéká do dřevěné kádě, odkud se pak ručně nalévá do dalšího, čistého, dřevěného sudu. Při tradiční výrobě se víno nikdy nefiltruje. Nakonec se přejde k lahvování vína. Víno se opět lahvuje stáčením přes pípu do měděné nádoby a odtud pomocí trychtýře do lahví.

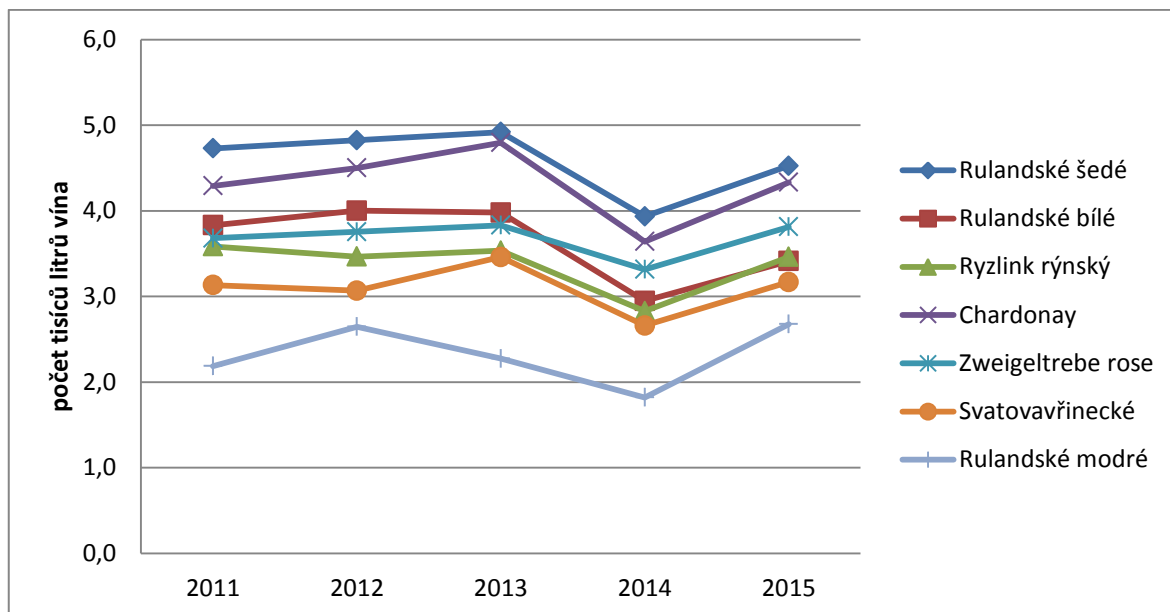
Tento způsob výroby vína je naprosto tradiční v tom, že mošt ani víno nikdy nepřichází do styku s umělou hmotou, pouze se dřevem, sklem a kovem. Při výrobě vína se do hroznů, moštu ani vína nepřidávají kvasinky, bakterie, čířidla a jiné chemické látky. Jedinou cizí látkou je spalovaná plátková síra, která chrání víno před zvětráváním. Víno po celou dobu zraje v hlubokých sklepích se stálou teplotou 11 °C. Teplota moštu se při kvašení nijak neřídí. To znamená, že se neohřívá ani nechladí.

Následující tabulka představuje celkovou produkci vína vyrobeného moderní metodou v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech. Z tabulky je názorné, že vinařství vyrábí čtyři druhy bílého vína, jeden druh růžového vína a dva druhy červeného vína. Největší produkci má vinařství u odrůdy rulandské šedé a Chardonay. Nejnižší produkci má u červeného vína druhu rulandské modré.

Tabulka 3 Produkce vína vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Druh vína	2011	2012	2013	2014	2015
Rulandské šedé	4,7	4,8	4,9	3,9	4,5
Rulandské bílé	3,8	4,0	4,0	2,9	3,4
Ryzlink rýnský	3,6	3,5	3,5	2,8	3,5
Chardonay	4,3	4,5	4,8	3,6	4,3
Zweigeltrebe rose	3,7	3,8	3,8	3,3	3,8
Svatovavřínecké	3,1	3,1	3,5	2,7	3,2
Rulandské modré	2,2	2,6	2,3	1,8	2,7
Celkem	25,4	26,3	26,8	21,1	25,4

Graf ukazuje vývoj produkce vína vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech. Z grafu lze názorně vidět pokles produkce v roce 2014. Je to začíněno špatnými povětrnostními podmínkami v daném roce. V ostatních letech lze vidět přibližně stejnou či mírně rostoucí tendenci.

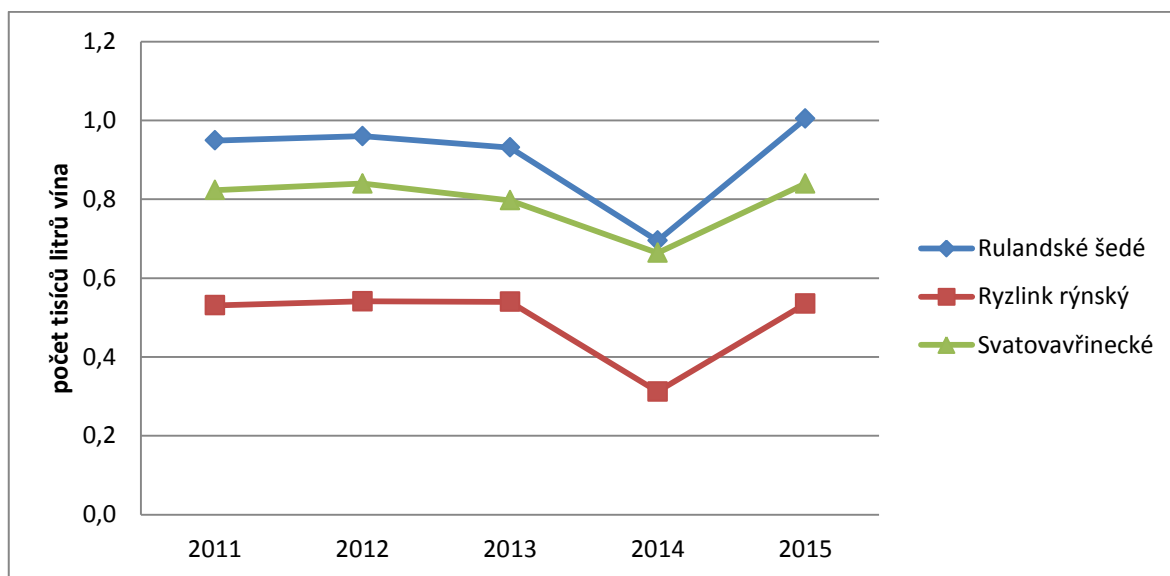
Obrázek 6 Vývoj produkce vína vyrobeného moderní výrobou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Některé odrůdy vín jsou vyráběny tradiční metodou. Tabulka představuje produkci vína vyrobeného tradiční metodou. Hodnoty jsou uvedeny v tisíci litrech.

Tabulka 4 Produkce vína vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Druh vína	2011	2012	2013	2014	2015
Rulandské šedé	0,9	1,0	0,9	0,7	1,0
Ryzlink rýnský	0,5	0,5	0,5	0,3	0,5
Svatovavřínecké	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
Celkem	2,3	2,3	2,3	1,7	2,4

Následující ukazuje graf vývoj produkce vína vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech. I zde je naprosto patrný pokles v roce 2014. Je to opět zapříčiněno špatnými povětrnostními podmínkami v daném roce.

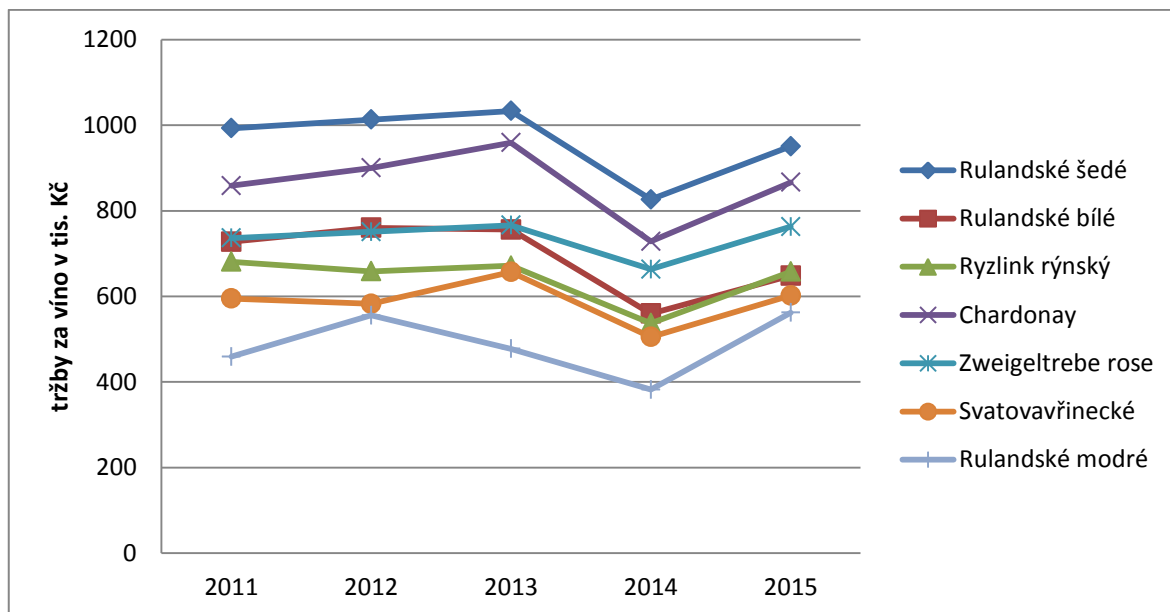
Obrázek 7 Vývoj produkce vína vyrobeného tradiční výrobou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Pro vinařství jsou důležité i tržby z prodeje vín. Následující tabulky a grafy znázorňují tržby za jednotlivé druhy vín v jednotlivých letech. Ceny jednotlivých druhů vín jsou různé. (rulandské šedé a rulandské modré 210 Kč /litr, Chardonay a Zweigeltrebe rose 200 Kč /litr, rulandské bílé, ryzlink rýnský a svatovavřínecké 190 Kč /litr)

Tabulka 5 Tržby za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

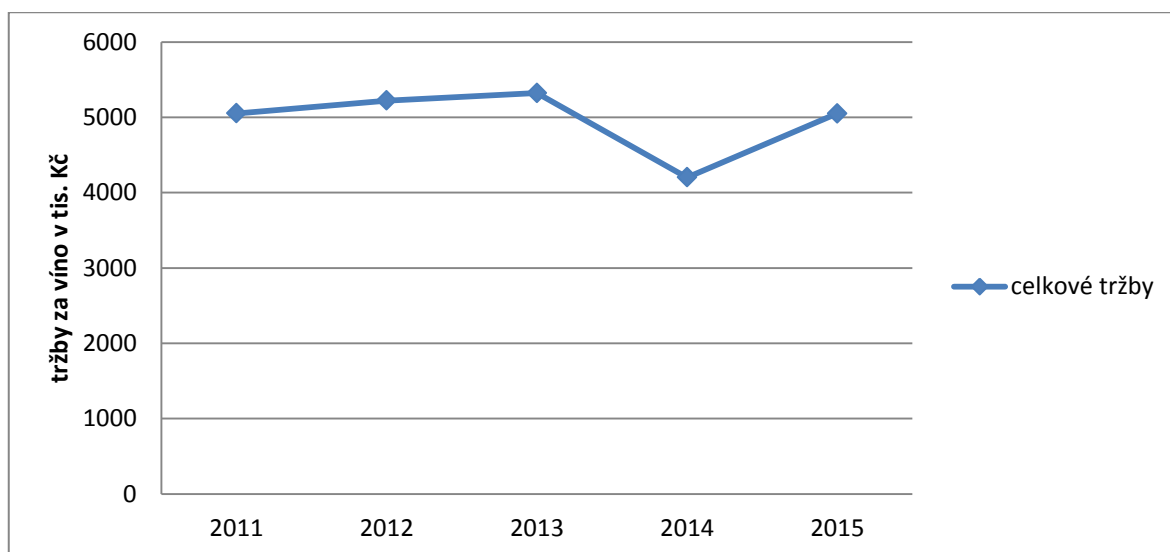
Druh vína	2011	2012	2013	2014	2015
Rulandské šedé	993	1013	1033	826	950
Rulandské bílé	728	760	756	560	648
Ryzlink rýnský	681	658	672	537	658
Chardonay	858	900	959	728	866
Zweigeltrebe rose	736	751	766	663	763
Svatovavřínecké	595	583	657	505	602
Rulandské modré	459	556	478	382	562
Celkem	5051	5221	5320	4202	5049

Také v následujícím grafu, lze vidět pokles tržeb v roce 2014. I zde je tento pokles způsoben špatnými povětrnostními podmínkami v daném roce.

Obrázek 8 Vývoj tržeb za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Graf (Obrázek 9) ukazuje celkový vývoj tržeb za víno vyrobené moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč.

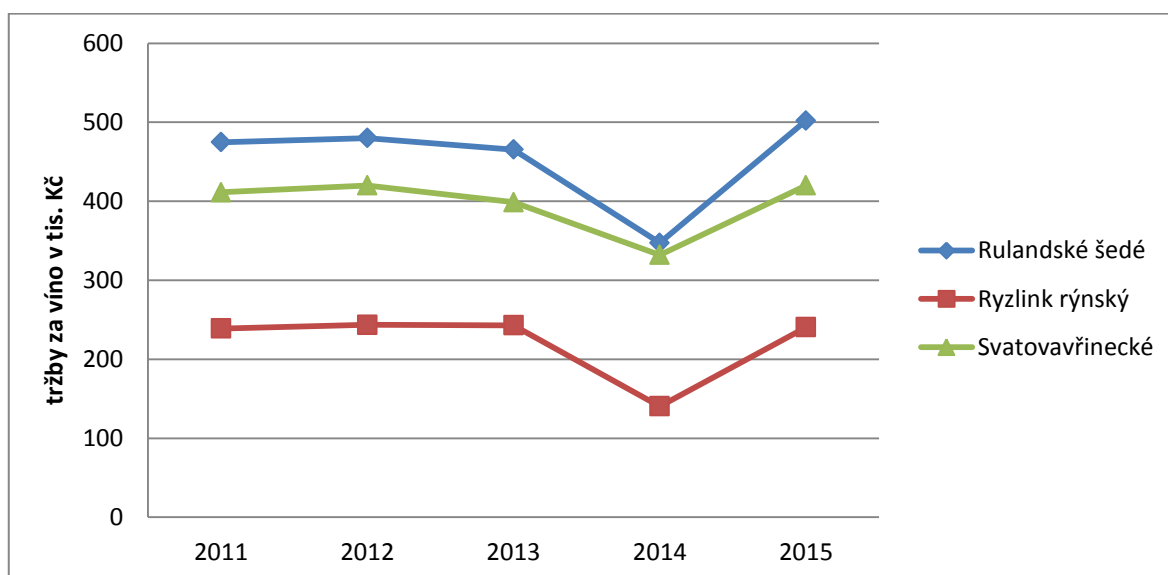
Obrázek 9 Vývoj celkových tržeb za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Ceny za víno vyráběné tradičním způsobem jsou vyšší než u vín vyráběných moderním způsobem. Ceny jsou následující: rulandské šedé a svatovavřínecké 500 Kč /litr a ryzlink rýnská 450 Kč /litr. Tím pádem i tržby z prodeje vín jsou vyšší. Tržby za jednotlivé druhy vín v jednotlivých letech jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka 6 Tržby za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

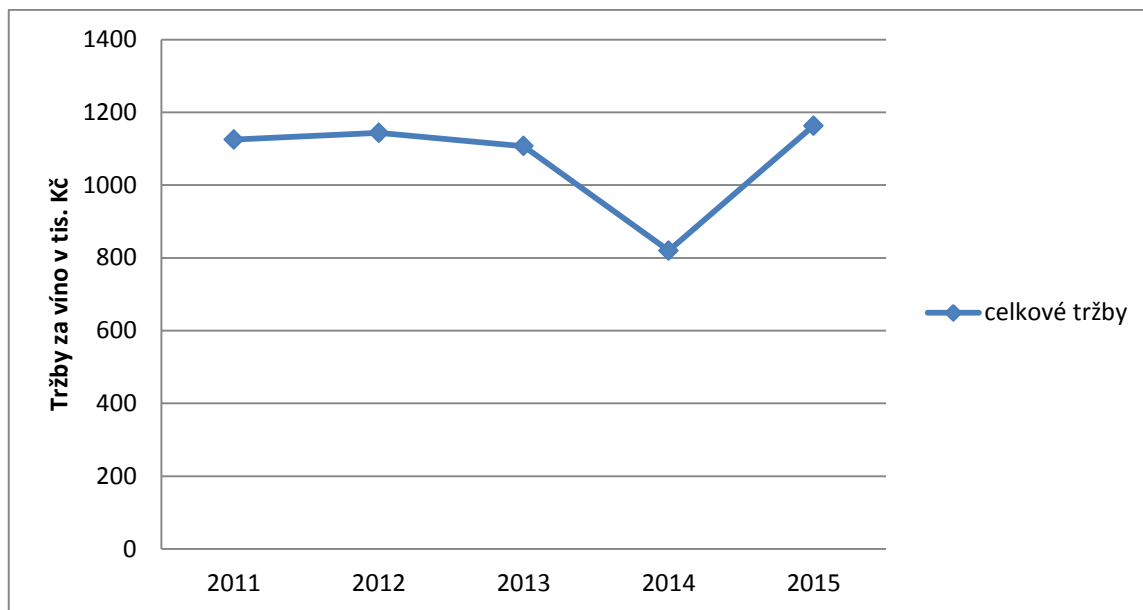
Druh vína	2011	2012	2013	2014	2015
Rulandské šedé	475	480	465	347	502
Ryzlink rýnský	239	244	243	140	241
Svatovavřínecké	411	420	399	332	420
Celkem	1125	1144	1107	820	1163

Opět i v následujícím grafu lze vidět pokles tržeb v roce 2014. V ostatních letech jsou tržby za víno takřka vyrovnané.

Obrázek 10 Vývoj tržeb za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Graf (Obrázek 11) ukazuje celkový vývoj tržeb za víno vyrobené tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč.

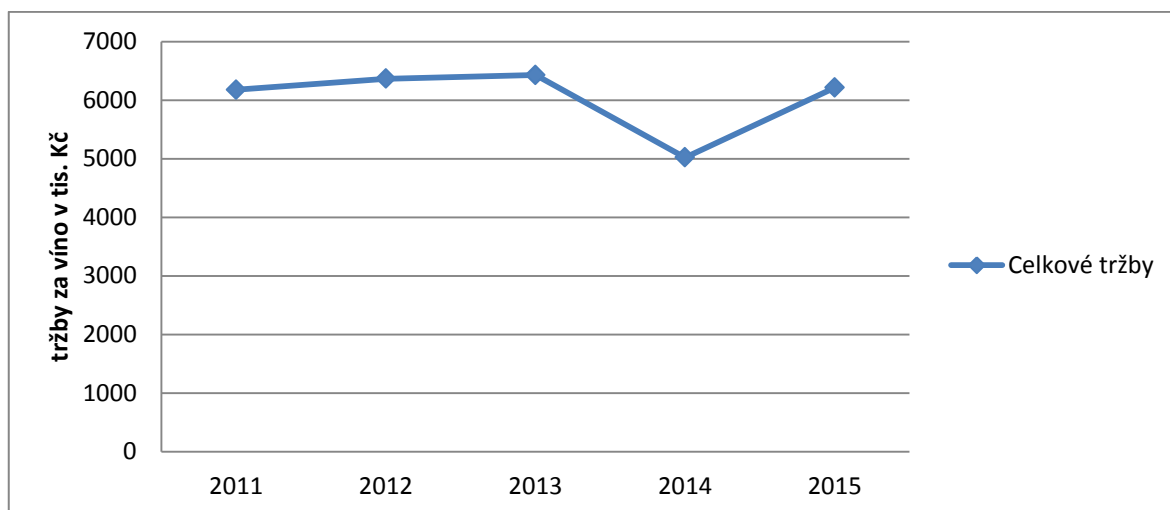
Obrázek 11 Vývoj celkových tržeb za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Tabulka 8 ukazuje součet celkových tržeb za víno vyrobené tradiční metodou a víno vyrobené moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč.

Tabulka 7 Celkové tržby za víno vyrobeného moderní i tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové tržby	6175	6364	6427	5022	6212

Graf ukazuje, že největší tržby mělo vinařství v roce 2013, kdy tržby činily téměř 6,5 milionu korun. Nejnižší tržby byly opět v roce 2014, kdy vinařství vydělalo pouze něco málo přes 5 milionů korun.

Obrázek 12 Vývoj Celkových tržby za víno vyrobeného moderní i tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Vinařství nabízí zážitkové pobyty ve svém penzionu a také nabízí degustace vín.

Zážitkový pobyt s názvem „vinařem na zkoušku“ nabízí zajímavou možnost vyzkoušet si práci ve vinohradě na vlastní kůži. Spolu se zkušeným vinařem si návštěvníci mohou vyzkoušet aktuální práci v daném období. Jedná se o zastrkávání, osečkování, vylamování, sběr hroznů a výuku řezu révy. Následuje pak prohlídka sklepa s ležáckými nádržemi, lisovny a také popis a ukázka starého dřevěného lisu z 18. století a ukázka přípravy vína tradiční metodou. Poté proběhne ochutnávka vlastních vín s konzumací regionálních potravin a s poslechem cimbálové hudby. Cena pobytu pro jednu osobu je 3000 Kč. V ceně je zahrnuto ubytování na 2 noci, 2 snídaně, ukázka práce ve vinohradě a ve sklepě a večerní program s degustací.

Vinařství nabízí 2 degustační programy – malý a velký. Bližší informace jsou shrnuty v tabulce.

Tabulka 8 Informace o degustacích (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)

Degustace	Počet vzorků	Délka degustace	Cena/osoba	Počet osob
malá	5	3 hodiny	450 Kč	5-7
velká	9	4 hodiny	700 Kč	7-12

7.1 Projekt Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“

Vinařství chce přiblížit lidem tradiční výrobu vína. Návštěvníci si budou moct vyzkoušet tradiční šlapání hroznů v dřevěných kádích a následně si domů odnést vlastní našlapanou šťávu.

Tabulka 9 Základní identifikace projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)

Název projektu	Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“
Žadatel	Vinařství Jura
Kraj realizace	Zlínský
Rozsah celkově uznatelných nákladů	60 tisíc
Stručný obsah projektu	Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ souvisí s propagací výroby vína tradiční metodou. Návštěvníci se seznámí s tím, jak se víno dělalo před sto lety. Dále bude součástí akce degustace vína a burčáku z vinařství a ochutnávka tradičních regionálních potravin. Jako doprovodný program bude hrát cimbálová muzika. V rámci propagace tradiční výroby vína bude probíhat také ukázka opravy starých dřevěných sudů.
Hlavní cíle projektu	Hlavním cílem projektu je zpropagovat akci „Šlapání hroznů bosou nohou“ a tím tak přiblížit tradiční výrobu vína. V rámci projektu budou vytvořeny a vytištěny propagační letáky, propagační předměty a akce bude zpropagována v místním tisku a radiu.

Důležitou součástí propagace jsou internetové stránky. Celá akce bude propagována na stránkách vinařství. V oblasti on-line propagace je nezbytné, aby bylo vinařství Jura prezentováno nejen prostřednictvím vlastních webových stránek. V současné době je několik možností jak vinařství zviditelnit. Důležité je, aby bylo vinařství prezentováno na webových stránkách věnujícím se vinařské a turistické tematice. Po předchozí domluvě by se jednalo o stránky:

- www.wineofczechrepublic.cz
- www.turistika.cz
- www.slovacko.cz

- www.vinarstvi-online.cz
- www.kudyznudy.cz

V současné době je nezbytné mít profil na sociálních sítích facebook, instagram a twitter.

Dále budou vytvořeny propagační letáky 4/4 135g - křída o velikosti A4 se 2 zlomy, ve kterých budou uvedeny veškeré informace jak o speciální akci, tak také o vinařství. Dále se v propagačním letáku budou nacházet informace o vínech, degustacích a pobytech, které vinařství poskytuje.

V rámci distribuce budou propagační letáky doručeny do informačních center ve Vlčnově, Uherském Hradišti, Uherském Brodě, Uherském Ostrohu, Luhačovicích, Velehradě a Napajedlech. Dále pak budou letáky distribuovány do hotelů a penzionů v okruhu 15 – 25 minut dojezdu autem.

V rámci propagace budou vytvořeny plakáty i informacemi o akci „Šlapání hroznů bosou nohou“, které budou vylepeny v okruhu 30km.

Také budou k dispozici skleničky s vlastním logem, které budou rozdány návštěvníkům akce. Zbylá část pak bude nabídnuta návštěvníkům degustací.

V neposlední řadě bude na akci krát cimbálová hudba a návštěvníci budou moci ochutnat tradiční regionální potraviny.

Projekt bude konzultován s obcí Vlčnov, aby nedošlo ke kolizi několika akcí v jednom termínu. Tím by mohlo dojít ke snížení zájmu návštěvníků.

Projekt bude také konzultován s Centrálou cestovního ruchu Východní Moravy, kde bude propagován na jejich stránkách, propagačních letáčích a veletrzích cestovního ruchu, které Centrála pořádá.

- **Harmonogram projektu**

Celkový projekt od přípravy až po podání žádosti o proplacení by měl trvat 6 měsíců. Samotná realizace projektu by se měla uskutečnit během zimních měsíců, kdy ve vinařství není sezóna.

Tabulka 10 Harmonogram projektu Propagace vinařství (vlastní zpracování)

Fáze projektu	2018					
	1	2	3	4	5	6
Příprava projektu						
Podání žádosti o dotaci						
Schválení dotace						
Výběr vhodného dodavatele propagačních materiálů a skleniček						
Příprava propagačních materiálů						
Nákup a pískování skleniček						
Tisk a distribuce propagačních materiálů						
Žádost o proplacení						

Jednou z nejdůležitějších fází projektu je opět samotná příprava projektu, která zabere 2 měsíce. Doba pro podání žádosti je krátká a nejčastěji trvá jen jeden měsíc. Poté následuje období čekání na to, jestli a kolik finančních prostředků bude přislíbeno. V průběhu toho již může žadatel započít s výběrem vhodného dodavatele propagačních materiálů a začít s jejich přípravou. Následovat bude fáze tisku a distribuce těchto materiálů a také nákup a pískování skleniček. Poslední fází projektu je podání žádosti o proplacení.

- **Rozpočet projektu**

Projekt počítá s náklady v celkové výši něco málo přes 84 tisíc Kč včetně DPH. Na zaplacení návrhu projektu, občerstvení a cimbálovou hudbu však dotaci získat nelze, proto při podávání žádosti o dotaci musí být tento fakt zohledněn. Celkový rozpočet je znázorněn v tabulce 12.

Tabulka 11 Celkový rozpočet projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)

Položky rozpočtu	Množství (ks)	Cena za 1 ks bez DPH	Celková cena bez DPH	DHP 21%	Celková cena s DPH
Návrh projektu	1	3 000 Kč	3 000 Kč	630 Kč	3 630 Kč
Grafický návrh propagačních materiálů	2	2 000 Kč	4 000 Kč	840 Kč	4 840 Kč
Tisk propagačních letáků 4/4 - 135g/ křída, A4 - 2 zlomy	5000	1,40 Kč	7 000 Kč	1 470 Kč	8 470 Kč
Tisk propagačních plakátů velikosti A1	100	72,00 Kč	7 200 Kč	1 512 Kč	8 712 Kč
Nákup skleniček na propagaci	350	31,60 Kč	11 060 Kč	2 323 Kč	13 383 Kč
Potisk skleniček vlastním logem	350	23,70 Kč	8 295 Kč	1 742 Kč	10 037 Kč
Distribuce propagačních materiálů	2	2 500 Kč	5 000 Kč	1 050 Kč	6 050 Kč
Občerstvení	1	20 000 Kč	20 000 Kč	4 200 Kč	24 200 Kč
Cimbálová hudba	1	4 140 Kč	4 140 Kč	869 Kč	5 009 Kč
Celkem			69 695 Kč	14 636 Kč	84 331 Kč

Veškeré výdaje na tvorbu propagačních materiálů, jak letáků, tak plakátů, jejich distribuci a pořízení skleniček jsou způsobilým výdajem v rámci Vinařského fondu České republiky. Jedinými nezpůsobilými výdaji jsou výdaje na návrh projektu, občerstvení a cimbálovou hudbu. Nezpůsobilé výdaje se nachází v tabulce Tabulka 14.

Tabulka 12 Celkové způsobilé výdaje projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)

Položky rozpočtu	Množství (ks)	Cena za 1 ks bez DPH	Celková cena bez DPH	DHP 21%	Celková cena s DPH
Grafický návrh propagačních materiálů	2	2 000 Kč	4 000 Kč	840 Kč	4 840 Kč
Tisk propagačních letáků 4/4 - 135g/ křída, A4 - 2 zlomy	5000	1,40 Kč	7 000 Kč	1 470 Kč	8 470 Kč
Tisk propagačních plakátů velikosti A1	100	72,00 Kč	7 200 Kč	1 512 Kč	8 712 Kč
Nákup skleniček na propagaci	350	31,60 Kč	11 060 Kč	2 323 Kč	13 383 Kč
Potisk skleniček vlastním logem	350	23,70 Kč	8 295 Kč	1 742 Kč	10 037 Kč
Distribuce propagačních materiálů	2	2 500 Kč	5 000 Kč	1 050 Kč	6 050 Kč
Celkem			42 555 Kč	8 937 Kč	51 492 Kč

Následuje tabulka nezpůsobilých výdajů.

Tabulka 13 Celkové nezpůsobilé výdaje projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)

Položky rozpočtu	Celková cena s DPH
Návrh projektu	3 630 Kč
Občerstvení	24 200 Kč
Cimbálová hudba	5 009 Kč
Celkem	32 839 Kč

Na tento projekt může být poskytnuta dotace z Vinařského fondu České republiky. Uznány mohou být veškeré způsobilé výdaje. V tomto případě to činí částku 51 492 Kč. Nezpůsobilé výdaje na návrh projektu a slavnostní zahájení v celkové výši 32 839 Kč musí majitel uhradit z vlastních zdrojů.

- **Riziková analýza projektu**

Analýza rizik představuje jednu z metod, jak zaznamenat a uvědomit si rizika spojená s realizací projektu. Následně musí následovat řízení rizik, které spočívá ve zvolení vhodného způsobu eliminace daných rizik, které omezí pravděpodobnost jejich vzniku a jejich dopadů.

Pro rizikovou analýzu tohoto projektu bude zvolena škála pravděpodobnosti vzniku a dopadu od 1 do 5.

Tabulka 14 Riziková analýza projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)

Popis rizika	Pravděpodobnost (1-5)	Míra dopadu (1-5)	Velikost rizika (1-25)
Nedostatek finančních prostředků na financování projektu	2	4	8
Dodavatelé propagačních materiálů nebudou včas a řádně plnit své závazky	3	4	12
Špatné povětrnostní podmínky	2	5	10
Odmítnutí propagačních materiálů	2	3	6
Nezájem lidí o akci	1	5	5
Regionální konkurence	2	3	6

Rizika spojená s dodavateli - Velikost rizika je v tomto případě 12. Jedná se o riziko, že dodavatelé propagačních materiálů nebudou včas a řádně plnit své závazky, což povede k překročení rozpočtu a nedodržení harmonogramu projektu. Snížení rizika spočívá ve výběru pouze těch dodavatelů, kteří mají kladné reference. Vždy by také měla být sepsána řádná smlouva, která bude obsahovat dodatek o okamžitém vypovězení smlouvy v případě nesplnění dohodnutých podmínek.

Rizika spojená s povětrnostními podmínkami – Hodnota rizika činí 10. Jelikož se akce bude odehrávat v první polovině září, mohou nastat špatné povětrnostní podmínky. Riziku se dá předejít případným náhradním termínem dané akce.

Rizika spojená s financemi - Velikost tohoto rizika je 8. Je způsobeno především možností nezískání finančních prostředků z Vinařského fondu České republiky. Snížení tohoto rizika je možné pomocí pravidelného odkládání vlastních finančních prostředků.

Rizika spojená s odběrateli – Hodnota rizika činí 6. Spočívá především v odmítnutí propagačních materiálů v nasmlouvaných informačních centrech, penzionech a hotelích. Toto riziko lze snížit udržováním dobrých vztahů v daných institucích. V případě hotelů a penzionů lze nabídnout protislužbu, například vystavením jejich propagačních materiálů či nabídnutí slevy pro klienty těchto hotelů a penzionů.

Rizika spojená s konkurencí – V toto případě je riziko spojené s konkurencí pouze 6. Jedná se pouze o regionální konkurenci. Jelikož se vinařství nachází v obci Vlčnov, o konkurenci zde není nouze. Snížení rizika spočívá ve výjimečné kvalitě nabízeného vína, a produkcí vína vyráběného tradiční metodou, dále pak posílení marketingu, nabídka různých slev a akcí.

Rizika spojená se zájmem lidí – Hodnota tohoto rizika není vysoká, pouze 5. Pokud se však toto riziko naplnilo, míra dopadu by byla vysoká. Riziku se lze vyhnout dobrou marketingovou kampaní a včasnou distribucí propagačních letáků a plakátů.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zhodnotit současný stav řemesel na Slovácku a následně navrhnout projekt na jejich podporu. Návrh projektu byl zaměřen na podporu vinařství, které vyrábí víno tradiční metodou.

V teoretické části jsme se věnovala definování pojmů, jako jsou: cestovní ruch, kultura, kulturně – poznávací cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, řemesla nebo také veřejná podpora. Také jsem porovnávala veřejnou podporu cestovního ruchu a řemesel ve vybraných státech EU. Těmi státy jsou Česká republika, Slovenská republika a Velká Británie. Česká republika a Slovenská republika mají podobný systém v rámci veřejné podpory. Velká Británie má veřejnou podporu na vyšší úrovni a, jak Česká republika, tak Slovenská republika, by se měly systémem ve Velké Británii inspirovat. Pracovala jsem jak s knižními, tak s internetovými zdroji, a vytvořila jsem rešerši daných pojmů.

V úvodu praktické části jsem vymezila region Slovácko a popsala základní informace týkající se tohoto regionu. Následně jsem provedla analýzu příležitostí cestovního ruchu na Slovácku. V rámci této části jsem popsala kulturní infrastrukturu, která se skládá z paměťových institucí, jako jsou muzea a galerie, a z nehmotného kulturního dědictví, kam patří folklor a tradiční řemesla. Dále jsem popsala historické památky, kam patří hrady a zámky a také přírodní památky. V neposlední řadě jsem se věnovala vínu a vinařství na Slovácku. Další část jsem věnovala rozmístění řemesel na Slovácku a možnostmi jejich podpory.

Poté jsem se již přesunula k návrhu projektu na podporu řemesel na Slovácku. V projektové části nejprve představila Vinařství Jura, které vyrábí část své produkce tradiční metodou, čili při této výrobě se víno vyrábí pouze ručně za pomoci tradičních nástrojů jako je starý dřevěný lis nebo dřevěné kádě a dřevěné sudy. Také jsem provedla analýzu produkce vinařství. Celkovou produkci jsem rozdělila na produkci moderní metodou a produkci tradiční metodou. V návaznosti na to jsem provedla analýzu tržeb Vinařství Jura v letech 2011 – 2015. Následuje již samotný návrh projektu. Jedná se o projekt na propagaci akce „Šlapání hroznů bosou nohou“. Hlavním cílem projektu je zpropagovat akci „Šlapání hroznů bosou nohou“ a tím tak přiblížit tradiční výrobu vína. V rámci projektu budou vytvořeny a vytištěny propagační letáky, propagační předměty a akce bude zpropagována v místním tisku a radiu. Následně jsem k projektu vytvořila časovou analýzu s návrhem harmonogramu celého projektu. Dále jsem vytvořila nákladnou analýzu projektu, kde jsem vytvořila rozpočet na celý projekt. V neposlední řadě jsem vytvořila rizikovou analýzu

projektu. Pro financování projektu si může majitel vybrat z celé řady možností. Já jsem zvolila finanční prostředky z Vinařství Jura z Vinařského fondu České republiky.

Veškeré informace v projektové části jsem konzultovala s odborníky. Odborné informace týkající se vinařství a produkce vína jsem konzultovala přímo s majitelem Vinařství Jura. Informace ohledně propagace a propagačních letáků jsem konzultovala s grafikem 14|15 BAŘOVA INSTITUTU, p. o. Celkový návrh projektu a informace týkající se projektu jsem probrala s projektovým manažerem s dlouholetými zkušenostmi v oboru.

Tato práce, a především její praktická část, by mohla být podkladem pro skutečnou realizaci projektu, nebo alespoň může sloužit jako podklad pro další vinařství zabývající se výrobou vína tradiční metodou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

BAČUVČÍK, Radim. Marketing kultury: divadlo, koncerty, publikum, veřejnost. Zlín: VeRBuM, 2012, 198 s. ISBN 978-80-87500-17-0.

BERNARD, Josef, PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ, ed. Kultura v krajích České republiky. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, 416 s. ISBN 978-80-7330-222-1.

ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 455/1991 Sb.: Zákon o živnostenském podnikání*. In: . Praha, 1991.

FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. Praha: Grada, 2001, 178 s. ISBN 80-247-0207-x.

GOELDNER, Charles R. a J. R. Brent. RITCHIE. *Tourism: principles, practices, philosophies*. 10th ed. Hoboken, N.J.: J. Wiley, 2006, 688 s. ISBN 9780471450382.

GEORGE, E. Wanda, Heather. MAIR a Donald G. REID. *Rural tourism development: localism and cultural change*. Buffalo, NY: Channel View Publications, c2009, 288 s. ISBN 978-1-84541-100-8.

HAMARNEHOVÁ, Iveta. Geografie cestovního ruchu: Evropa. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 271 s. ISBN 978-80-7380-093-2.

HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ. Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka. Praha: ASPI, 2009, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006, 223 s. ISBN 80-7168-948-3.

JANČÁŘ, Josef. Lidová kultura na Moravě. Strážnice: Ústav lidové kultury, 2000, 373 s. Vlastivěda moravská. ISBN 80-86156-31-1.

JOHNOVÁ, Radka. Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]. Praha: Grada, 2008, 284 s. ISBN 9788024727240.

KESNER, Ladislav. Marketing a management muzeí a památek. Praha: Grada, 2005, 304 s. Expert (Grada). ISBN 80-247-1104-4.

Mapping heritage craft: the economic contribution of the heritage craft sector in England. London: Creative & Cultural Skills, 2012, 144 s. ISBN 9780956429889.

NĚMČANSKÝ, M. Odvětví cestovního ruchu – 1.díl. 1. vydání. Karviná: SU Opava, 1999, 278 s. ISBN 80-7248-034-0.

RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.

STEJSKAL, Jaromír, Zdeňka KUJOVÁ, Alena ŠTĚPÁNOVÁ a Lucie PLEVOVÁ. Mapování tradičních řemesel v regionu Uherské Hradiště: V kontextu kulturních a kreativních průmyslů. Uherské Hradiště: město Uherské Hradiště, 2015.

STEPHEN J. PAGE AND JOANNE CONNELL. Tourism: a modern synthesis. 3rd ed. Andover, UK: South-Western Cengage Learning, 2009, 663 s. ISBN 9781408009161.

ŠIMKOVÁ, Eva. Manažerské a marketingové přístupy ve venkovské turistice. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 95 s. ISBN 978-80-7041-586-3.

To nejlepší ze Slovácka: Mapa + tipy na výlety. Uherské Hradiště: Východní Morava, 2013.

VENCÁLEK, Jaroslav. Slovácko: geografie místního regionu pro základní školy. Český Těšín: Olza, 1999, 111 s. ISBN 80-86082-11-3.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Internetové zdroje

Akční plán ke Koncepci státní politiky cestovního ruchu 2014 - 2020. In: . Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. Dostupné také z: <http://mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Akcni-plan-ke-Koncepci-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-2014-20>

British Craft Trade Fairs [online]. London, 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://bctf.co.uk/about/about-bctf/>

CESTOVNÍ RUCH. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>

Craft Council [online]. London: Craft Council, 2016 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://www.craftscouncil.org.uk/content/files/32._16-01-12_DCMS_White_Paper_draft_response_final.pdf

CREATIVE INDUSTRIES COUNCIL: About us [online]. London, 2014 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.thecreativeindustries.co.uk/resources/about-us>

Czech Tourism: Aktivita zahraničního zastoupení [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/aktivita-zahr-zastoupeni/>

Czech Tourism: Základní informace [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>

České dědictví UNESCO: Slovácký Verbuňk [online]. 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/slovacky-verbunk/predstaveni/>

Dotační info: Podpora tradiční lidové kultury [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/podpora-tradicni-lidove-kultury/>

ECEAT [online]. Praha, 2008 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.eceat.cz/>

European Regional Development Fund: England Operational Programme 2014 to 2020 [online]. London: Department for Communities and Local Government, 2015 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/453888/England_ERDF_operational_programme_FINAL_140815.pdf

Folklorní sdružení České republiky: Etnografický subregion Luhačovské Zálesí [online]. Praha, 2005 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=122646&>

Folklorní sdružení České republiky: Etnografický subregion Podluží [online]. Praha, 2005 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=122644&>

FolklorWeb: Dolňácko [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.folklorweb.cz/regiony/dolnacko.php>

FolklorWeb: Hanácké Slovácko [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: http://www.folklorweb.cz/regiony/han_slovacko.php

FolklorWeb: Hornácko [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.folklorweb.cz/regiony/hornacko.php>

FolklorWeb: Moravské Kopanice [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: http://www.folklorweb.cz/regiony/mor_kop.php

FolklorWeb: Zálesí [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.folklorweb.cz/regiony/zalesi.php>

GOV.UK: Department for Culture Media & Sport [online]. London, 2017 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-culture-media-sport>

KOLEKTIV SPOLEČNOSTI EUROVISION, S. R. O. Veřejná podpora pro cestovní ruch v podmínkách EU [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007 [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/c616e52d-3987-4938-ab2e-eb332b620b22/GetFile_1.pdf?ext=.pdf

KONCEPCE STÁTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V ČR NA OBDOBÍ 2014 – 2020. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR>

Lidovaremesla [online]. Strážnice, 2017 [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.lidovaremesla.cz/?page=nositele/znamka>

Management kulturního cestovního ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/efcd9671-4737-427b-bab5-1b6be507e800/GetFile10_1.pdf

Mapy.cz [online]. 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.4832990&y=49.0667000&z=11>

MARKETINGOVÁ STRATÉGIA Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014 – 2020 [online]. Bratislava: Slovenská agentúra pre cestovný ruch, 2013 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.sacr.sk/fileadmin/user_upload/Statistiky/strategiaSACR/Marketingova_strategia_a_SACR_2014_2020.pdf

MARKETINGOVÉ AKTIVITY V CESTOVNÍM RUCHU. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Marketingove-aktivity-v-cestovnim-ruchu)

Moravské vinařské stezky: Moravské vinařské stezky [online]. 2017 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.stezky.cz/uvod.aspx>

Nadační fond podpora řemesel [online]. Velké Bílovice, 2016 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.nfpodporaremesel.cz/>

Národní ústav lidové kultury. Národní ústav lidové kultury [online]. Strážnice, 2017 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.nulk.cz/nositele-tradice/>

Národní ústav lidové kultury: Domácí spolupráce [online]. Strážnice, 2017 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.nulk.cz/nulk/domaci-spoluprace/>

Partnerská dohoda: Operačné programy [online]. Bratislava: Úrad vlády Slovenskej republiky, 2017 [cit. 2017-03-1]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

People 1st [online]. London, 2017 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.people1st.co.uk/>

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014-2020 [online]. Praha: Státní zemědělský investiční fond, 2017 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Příprava nové kulturní politiky MK — podklad NIPOS. NIPOS [online]. Praha: Praha, 2007 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?p=2639>

Regis: Příprava nové kulturní politiky MK — podklad NIPOS [online]. Praha, 2007 [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?p=2639>

ROZVOJ ZÁKLADNÍ A DOPROVODNÉ INFRASTRUKTURY CESTOVNÍHO RUCHU. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch](https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020)/Rok-2017-Rozvoj-zakladni-a-doprovodne-infrastruktury-cestovniho-ruch)

SlidePlayer: Slovácko malebný kraj na jihovýchodě Moravy. Historie 9. století - Období Velké Moravy Staré Město Mikulčice 13. století – založeny města Uherské Hradiště. [online]. 2004 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/7349752>

Slovácko: Církevní památky [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12560/>

Slovácko: Cykloturistika [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/aktivni-pobyt/15399/>

Slovácko: Folklór a lidové tradice [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12552/>

Slovácko: Galerie [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12550/>

Slovácko: Hrady a zámky [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12559/>

Slovácko: Lidové památky [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12561/>

Slovácko: Muzea [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12549/>

Slovácko: Od Věstonické Venuše po Římany [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12557/>

Slovácko: Památky Velké Moravy [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12558/>

Slovácko: Řemesla [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12553/>

Slovácko: Současné vinařské podoblasti [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/15428/>

Slovácko: Technické památky [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12562/>

Slovácko: Židovské památky [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12563/>

Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Medzinárodná spolupráca v cestovnom ruchu [online]. Bratislava: Slovenská agentúra pre cestovný ruch, 2017 [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.sacr.sk/sacr/medzinarodna-spolupraca/>

Special EU Programmes Body: NTERREG VA Programme [online]. 2010 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: http://www.seupb.eu/2014-2020Programmes/INTERREGV_Programme/INTERREGV_Overview.aspx

Svaz venkovské turistiky [online]. Velký Beranov, 2016 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.svazvt.cz/>

Tomorrow's Tourism Today [online]. London: Department for Culture Media & Sport, 2010 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.tourisminsights.info/ONLINEPUB/DCMS/DCMS%20PDFS/tm%20today.pdf>

Tradiční výrobek: Tradiční výrobek Slovácka [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://tradicnivyrobek.cz/doc/36/>

Ústredie ľudovej umeleckej výroby [online]. Bratislava, 2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <http://www.uluv.sk/sk/web/o-uluve/hlavne-cinnosti/>

Ústredie ľudovej umeleckej výroby: Členstvo ÚEUV v medzinárodných organizáciách [online]. Bratislava, 2017 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.uluv.sk/sk/web/o-uluve/hlavne-cinnosti/>

Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj [online]. 1. Praha: VŠE Praha, 2007 [cit. 2017-02-02]. ISBN 80-245-1159-2. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>,

Vinotéka Vínečko: vinařská oblast Morava [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.vinecko.eu/cz-clanek-6.html>

Visit Britain: Overview [online]. London, 2017 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.visitbritain.org/overview>

Zlínský kraj. Zlínský kraj [online]. Zlín, 2017 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/mistr-tradicni-rukodelne-vyroby-zlinskeho-kraje-cl-320.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	procento
°C	stupeň Celsia
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
ECEAT	European Centre for Ecology and Tourism
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
Kč	koruna česká
Km	kilometr
l	litr
MICE	Meetings, Incentives, Conferences, and Events
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPS	malé a střední podniky
n. l.	našeho letopočtu
SR	Slovenská republika
Tis.	tisíc
Tj.	to je
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USA	Spojené státy americké
V4	Visegrádská čtyřka
z. s.	zapsaný spolek

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1</i> Prostorové vymezení Slovácka (Vencálek, 1999, s. 8)	47
<i>Obrázek 2</i> Rozdělení Slovácka na národopisné oblasti (SlidePlayer, 2004)	48
<i>Obrázek 3</i> Prostorové vymezení muzeí a galerií na Slovácku (mapy.cz, 2017, vlastní zpracování)	52
<i>Obrázek 4</i> Prostorové vymezení historických památek na Slovácku (mapy.cz, 2017, vlastní zpracování)	54
<i>Obrázek 5</i> Vymezení vinařských oblastí Zlínského a Jihomoravského kraje (Vinotéka Vínečko, 2017)	58
<i>Obrázek 6</i> Vývoj produkce vína vyrobeného moderní výrobou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	65
<i>Obrázek 7</i> Vývoj produkce vína vyrobeného tradiční výrobou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tisíci litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	66
<i>Obrázek 8</i> Vývoj tržeb za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	67
<i>Obrázek 9</i> Vývoj celkových tržeb za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	67
<i>Obrázek 10</i> Vývoj tržeb za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	68
<i>Obrázek 11</i> Vývoj celkových tržeb za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	69
<i>Obrázek 12</i> Vývoj Celkových tržby za víno vyrobeného moderní i tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)	70

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Operační programy podporující cestovní ruch v ČR (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015, vlastní zpracování)</i>	<i>30</i>
<i>Tabulka 2 Operační programy podporující cestovní ruch v SR (Partnerská dohoda, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 3 Produkce vína vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. litech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>64</i>
<i>Tabulka 4 Produkce vína vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. litrech (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>65</i>
<i>Tabulka 5 Tržby za víno vyrobeného moderní metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>66</i>
<i>Tabulka 6 Tržby za víno vyrobeného tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>68</i>
<i>Tabulka 7 Celkové tržby za víno vyrobeného moderní i tradiční metodou ve Vinařství Jura v letech 2011 – 2015 v tis. Kč (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>69</i>
<i>Tabulka 8 Informace o degustacích (Vinařství Jura, 2017, vlastní zpracování)</i>	<i>70</i>
<i>Tabulka 9 Základní identifikace projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)</i>	<i>71</i>
<i>Tabulka 10 Harmonogram projektu Propagace vinařství (vlastní zpracování)</i>	<i>73</i>
<i>Tabulka 11 Celkový rozpočet projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)</i>	<i>74</i>
<i>Tabulka 12 Celkové způsobilé výdaje projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)</i>	<i>75</i>
<i>Tabulka 13 Celkové nezpůsobilé výdaje projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)</i>	<i>75</i>
<i>Tabulka 14 Riziková analýza projektu Propagace akce „Šlapání hroznů bosou nohou“ (vlastní zpracování)</i>	<i>76</i>

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Seznam oceněných titulem Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje
- P II Seznam oceněných Cenou Vladimíra Boučka
- P III Rozdělení řemeslných profesí
- P IV Seznam výrobců vyrábějících Tradiční výrobek Slovácka

PŘÍLOHA P I: SEZNAM OCENĚNÝCH TITULEM MISTR TRADIČNÍ RUKODĚLNÉ VÝROBY ZLÍNSKÉHO KRAJE

Rok	Jméno	Řemeslo
2012	Jiří Machaníček	sekernictví – tesařství
2012	Ivan Šulák	zakuřovaná hrnčina
2012	František Zuska	Přírodní pletiva, pletení ze slámy, orobince, proutí a loubku
2013	Ludmila Kalivodová	práce z těsta – vizovické pečivo
2013	Božena Vráželová	řezbářství – štípané holubičky
2013	Stanislava Žabková	práce z těsta – vizovické pečivo
2014	Marie Skrežinová	výroba umělých květin, vonic a vínků
2014	Josef Fryzelka	výroba bednářských výrobků
2014	Antonín Moštěk	kamenina, hrnčina, majolika
2015	Antonín Hájek	soustružení, zdobení cínem, intarzie
2015	Lenka Macečková	sít'ovaný čepec a krojové součásti valašského kroje,
2015	Marie Sekaninová	vyškrabované kraslice
2016	Rozálie Blažková	pletení z kukuřičného šustí
2016	Vladislava Hruběšová	těžká a lehká krojová krejčovina
2016	Tat'ána Malinová	výroba slámových kraslic

(Zlínský kraj, 2017, vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P II: SEZNAM OCENĚNÝCH CENOU VLADIMÍRA BOUČKA

Rok	Jméno	Řemeslo
2005	František Mikulec	těžká krojová krejčovina
2006	Františka Snopková	drobná figurální plastika z kukuřičného šustí
2007	Hana Špalková	košíkářství
2008	Antonín Hájek	soustružení dřeva, vylévání cínem, intarzie
2008	Igor Chrástek	zakuřovaná hrnčina
2009	Anna Pohunková	krojová krejčovina
2009	Marie Snobková	keramika (hrnčina, majolika)
2010	Arnoštka Eberhardová	odívání, stolování, dekoračních tkanin, módních doplňků a hračkářské tvorby
2010	Emil Kobza	kamenina
2010	Marie Vlčková	kraslice batikované a zelové
2011	Zuzana Hartlová	tradiční tupeská majolika – fajáns
2011	Jaroslav Procházka	návrhářství nábytku, bytových doplňků a drobných dekorativních předmětů.
2012	František Daňhel	košíkářství
2012	Božena Habartová	těžká krojová krejčovina
2012	Marta Šuranská	Práce z textilních vláken – výšivky
2013	Rozálie Blažková	pletení z kukuřičného šustí
2013	Jiří Oláh	trokařství
2013	Marie Skrežinová	výroba textilních květin, vonic a věnců
2014	Petr a Zlatuše Hejdovi	ševcovství, řemenářství, brašnářství
2014	Jana Kubínová	tradiční textilní techniky
2014	Zdeňka Rajsiglová	Drobné zvykoslovné předměty – kraslice
2015	Renata a Jaroslav Crlovi	jemná kamenina a drátování
2015	Taťána Malinová	výroba slámových kraslic
2015	Antonín Moštěk	práce s hlínou, výroba fajánsi a kamenina
2016	Marie Bilíková	tkané výrobky, panenky ze šustí
2016	Václav Foltýn	práce se dřevem
2016	Tomáš Mareček	pletení z proutí a pedigu

(Slovácké muzeum, 2017, vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P III: ROZDĚLENÍ ŘEMESLNÝCH PROFESÍ

KATEGORIE	KÓD CZ NACE	NÁZEV PROFESE	EKVIVALENT SLOVÁCKÉHO MUZEA
ŘEMESLA			
Výroba oděvů a oděvních součástí (kromě kožených a kožešिनových)	14.11	výroba kožených oděvů	zpracování kůže, doplňky a ozdoby
	14.13	výroba ostatních svrchních oděvů	zpracování lnu a konopí, vlny, bavlny, barvířství - barvení, modrotisk, potiskování, údržba, zdobné techniky vyšívání (výřez, malování jehlou, křížková, dírková, šňurování, cifrování, aplikace), krajkářství, malování, doplňky, šití a výroba krojové součástky, oděvní doplňky (věnečky, vonice, voničky,...) výroba a prodej umělých květin a dekorací
	14.14	výroba osobního prádla	
	14.19	výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků	
	14.20	výroba kožešिनových výrobků	kožešnictví, kožichy
Výroba oděvů a oděvních součástí (kromě kožených a kožešिनových)	14.30	výroba pletářských a háčkových oděvů	pletařství - pletení a vázání, tkaní
	14.31	výroba pletářských a háčkových punčochových výrobků	
	14.39	výroba ostatních pletářských a háčkových oděvů	
Výroba kožešिनových výrobků	15.11	činění a úprava usní; zpracování a barvení	brašnářství (kabelky, brašny, tašky, sotůrky), opasky...
Výroba obuvi a kožených výrobků	15.12	výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	
	15.20	výroba obuvi	ševcovství, krojová obuv
Výroba dřevěných a pletářských výrobků, nábytku	16.29	výroba ostatních dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	pletařství - přírodniny (sláma, proutí, orobinec, loubek, lýko, rákos, kukuřičné šustí, jiné) tráva, sušiny
Výroba skleněných výrobků	23.13	výroba dutého skla	sklářské - foukané, broušené, malované, historické repliky, doplňky a ozdoby, jiné šperky

KATEGORIE	KÓD CZ NACE	NÁZEV PROFESE	EKVIVALENT SLOVÁCKÉHO MUZEA
Výroba keramiky	23.41	výroba keramických a porcelánových výrobků, převážně pro domácnost, a ozdobných předmětů	keramika (režná, hrnčina, zakuřovaná hrnčina, glazovaná hrnčina, majolinka (fajánse), kamenina, bělina
	23.49	výroba ostatních keramických předmětů	keramika (jiné), kamnářství (výroba kachlí, stavba kamen)
Zpracování kamene	23.70	řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	kamenictví - zpracování kamene, výroba brousků, jiné
Výroba kovových výrobků	25.50	kování, lisování, ražení, válcování a protlačování kovů, prášková metalurgie	zdobné techniky (kovem...), drátenictví, smaltování, kovářství - tradiční kovářství, umělecké kovářství, podkovářství, zámečnictví, doplňky a ozdoby, jiné
	25.61	povrchová úprava a zušlechťování kovů	
	25.9	výroba ostatních kovodělných výrobků	
	25.99	výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	
Výroba dřevěných a pleťářských výrobků, nábytku	31.1	výroba kancelářského nábytku a zařízení obchodů	tesařství, truhlářství, bednářství, stolařství, kolářství, výroba zemědělského nářadí, drobné domácí náčiní, dřevořezba uměleckého charakteru (plastiky...), samorosty, řezání, dlabání, štípání, soustružení
	31.02	výroba kuchyňského nábytku	
	31.09	výroba ostatního nábytku	
Výroba šperků	32.12	výroba klenotů a příbuzných výrobků	perleťářství - knoflíky a ozdoby, šperky
	32.13	výroba bižuterie a příbuzných výrobků	
Výroba hudebních nástrojů	32.20	výroba hudebních nástrojů	nástroje lidové hudby, zvukové nástroje
Výroba hraček	32.40	výroba her a hraček	
DALŠÍ			
Výroba papírových výrobků	17.29	výroba ostatních výrobků z papíru a lepenky	papírové vystřihovánky, papírové ozdoby, krabičky - obalová technika, kombinované techniky (hračky)
Výroba pečiva a cukrárenských výrobků	10.71	výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	pečivo zvykoslovné (výroční - novoroční, fašankové, velikonoční, svatební) perník litý a vykrajovaný (holý, zdobený), cukrářství

KATEGORIE	KÓD CZ NACE	NÁZEV PROFESE	EKVIVALENT SLOVÁCKÉHO MUZEA
Výroba vína	11.2	výroba vína	výroba vína, šumivého vína a vína z koncentrovaného hroznového moštu
Nedefinováno			zvykoslovné předměty - kraslice, betlémy, práva (fašanková, hodová), věnce (hodové, dožínkové)...

(Stejskal, Kujová, Štěpánová a Plevová, 2015, s. 25 – 27, vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P IV: SEZNAM VÝROBCŮ VYRÁBĚJÍCÍCH TRADIČNÍ VÝROBEK SLOVÁCKA

Kategorie	Jméno řemeslníka	Oblast výroby
Drátěné výrobky	Benešová Ester	výrobky z černého drátu
Dřevěné výrobky	Hájek Antonín	dřevěné výrobky
	Slavík Alexandr	dřevěné formy na perníky
	Šik Petr	multifunkční dřevěné struhadlo
Keramika	Crlovi Renata a Jaroslav	keramika
	Hartlová Zuzana	tupeská majolinka
	Chrástek Igor	zakuřovaná keramika
	Marková Věra	tupeská keramika
	Mošťkovi Antonín a Libor	lidová fajáns
	Náplava Martin	keramika
	Valentová Miroslava	tupeská majolinka
Kovářské výrobky	Bobčík Vítězslav	umělecké kovářství
	Mínarčík Hynek	kovářství
Kraslice	Durdáková Lenka	drátované kraslice
	Dvořáková Ludmila	batikované kraslice
	Hrobařová Marie	Kraslice zdobené batikovanou, reliéfní a vyškrabovanou technikou
	Jakubíčková Marie	kraslice vyškrabávanou technikou
	Kolajová Slobodanka	batikované kraslice
	Malá Květoslava	kraslice vyškrabávanou technikou
	Malinová Taťána	kraslice zdobené slámou
	Rajsiglová Zdeňka	kraslice zdobené slámou
	Strnadelová Zdeňka	reliéfní kraslice
	Vlčková Marie	batikované kraslice
	Žůrková Marie	kraslice vyškrabávanou technikou
	Kroje a krojové součásti	Kraváčková Jarmila
Lidové tradice a řemesla o.p.s. Uherský Ostroh		výroba krojů a jejich součástí tradičním způsobem
Řiháčková Marta		Háčkované čipky k hornáckému kroji
Tradice slovácka,o.p.s.		lidové kroje
Krojové panenky	Lidová tvorba, družstvo umělecké výroby, Uherský Brod	porcelánové i plastové panenky a panáčky v krojích moravských, českých i slovenských
Krojové boty a opasky	Hejdovi Petr a Zlatuše	krojové boty a opasky
	Holčík Ludvík	krojové opasky
Kukuřičné šustí	Bilíková Marie	výrobky z kukuřičného šustí
	Blažková Rozálie	pletení z kukuřičného šustí
	Kočišová Marie	výrobky z kukuřičného šustí
	Snopková Františka	figurky z kukuřičného šustí

Kategorie	Jméno řemeslníka	Oblast výroby
Lidové ornamenty	Holubíková Marie	ručně malované slovácké ornamenty
Potraviny a nápoje z místních surovin	Bachurková Danuše	perníčky
	Bunže Petr	hroznová šťáva
	Burdová Irena	Tradiční slovácký perník zdobený kornoutkovou technikou.
	Cahel Michal	uzenářství
	Čevelová Zuzana	jablečná, hrušková a trnková povidla
	Haldová Ludmila	kunovské vdolečky
	Horká Linda	bramborové patenty
	Hubálová Radmila	kopřivový sirup
	Hubálová Radmila	slovácký koláček
	Chráněná dílna Víno Huška	Sušené švestky, hrušky, jablka, škvarkové preclíky
	Konečná Miroslava	těstoviny z Podchřibí
	Lakosilová Marie	ručně zdobený medový perník
	Lukeščík Robert	marmeláda višňová, hrušková, meruňková a švestková s jablky
	Pechová Pavlína	svatební koláčky
	Pekárna U Jahodů, s. r. o.	chléb
	Rybová Miluše	Miluščiny nudle
	Stašková - Velecká Soňa	perníčky
	Šeda Květoslav	květový a lesní med
	Třasoň Marcel	med a včelí produkty
	Válková Magdaléna	100% vinné mošty
Zelinkovi Blanka a Karel	květový med	
Proutěné zboží	Bilavčík Zdenek	výrobky z proutí a pedigu
	Křížka Leoš	košíkářství
	Mareček Tomáš	košíkářství
	Špalková Hana	výrobky z proutí
Textil	Buchtelová Hana	tkaný textil
	Joch František	modrotisk

(Tradiční výrobek, 2017, vlastní zpracování)